

No 205.

Kalendarzyk tygodniowy:

Sob. św. Jana Męcz.
Niedz. NARODZ. NMP.
Pon. św. Sergiusza P.
Wt. św. Mikołaja.
Śr. św. Prota i Jacka.
Czw. św. Gwidona W.
Piąt. św. Eugenii P.

Wschód sł. godz. 5 m. 20
Zachód sł. godz. 6 m. 36
Dług. dnia godz. 13 m. 16
Ubyło „ godz. 3 m. 28

CENA PRENUMERATY:

W ŁODZI:

Rocznie rb. 6 k. —
Półrocznie „ 3 „ —
Kwartalnie „ 1 „ 50
Miesięczn. „ „ 50

Odnoszenie 10 k. m.
Egz. pojedynczy 3 k.

Z przesyłką pocztową:

Rocznie rb. 7 kop. 40
Półrocznie „ 3 „ 20

Zagranicą:

Miesięcznie rb. 1 kop. 10

Redakcja

w Łodzi

ul. Przejazd A4 &

Telefonu № 593.

ROZWOJ

dziennik polityczny, przemysłowy, społeczny i literacki, ilustrowany.

Sobota, dnia 7 września 1912 r.

Kantory: własny w Warszawie, ul. Hoża № 32; w Pabianicach u p. Teodora Minke; w Zgierzu, w aptece p. Patka.

CENA OGŁOSZEN: Nadstawane przed tekstem 50 kop. za wiersz petitowy. Zwyczajne ogłoszenia za tekstem po 7 kop. za wiersz nonparelowy lub jego miejsce. Małe ogłoszenia po 2 kop. od wyrazu (dla poszukujących pracy po 1 1/2 kop.). Najmniejsze ogłoszenie 20 kop. Reklamy i Nekrologi po 20 kop. za wiersz petitowy. Za dołączenie prospektów 6 rub. od tysiąca egzemplarzy. Artykuły bez oznaczenia honorarium Redakcja uważa za bezpłatne; rękopisów drobnych nie zwraca. Ogłoszenia w tekście 1 rub. za wiersz petitowy. Ogłoszenia, których terminy przypadają w dnie świąteczne, drukujemy w przed dzień święta lub po święcie.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godziny 1—2-ej po południu.

Teatr „SCALA”

Telefon 15-04

Ul. Cegielińska 18

W sobotę 7 i w niedzielę 8 września 1912 r. o godzinie 3 1/2, po południu. Wspaniałe przedstawienie w kompletnym programie. Ceny o połowę niższe. o godzinie 8 1/2, wieczorem wyjątkowo wspaniałe przedstawienie, występ zbiorowy artystów znakomitej produkcji w obydwóch przedstawieniach.

Lotte Sarrow

znakomita dramatyczna artystka.

„Ofiara”

Wielki fantazyjny balet, orz. 10 pierwszorzędnych atrakcyj. Ceny umiarkowane. Kasa otwarta od 9.10-ej rano. Dyrekcyja.

Łódzkie

KURSY MUZYCZNE

ul. Piotrkowska № 88

dom W-go Petersillego, drugie piętro.

Niniejszem zawiadamia się, iż egzaminy poprawkowe i dla nowowstępujących rozpoczną się 3-go Września i trwać będą do 14-go. Program nauk według wyższego zakresu Konserwatoryów muzycznych. Wykłady ranne, południowe i wieczorne. Zapisy na wszystkie instrumenty muzyczne przyjmują się codziennie w kancelaryi od 11-ej do 1-ej i od 4-ej do 6-ej godz.

Na zasadzie ustawy, zatwierdzonej przez Ministeryam Spraw Wewnętrznych, kończącym studia wydają się Atestaty ze stopniem nauczyciela muzyki. — Lekcje rozpoczną się 16 Września.

Dyrektor Antoni Grudziński.

Dr. T. ZABOROWSKI

powrócił,

mieszka obecnie Andrzeja 7.

Dr. JELNICKI

powrócił

Andrzeja № 7.

2201

PATENTY na wynalazki

marki, modele etc.

Inżynier D. FRAENKEL

1957

Warszawa, ul. Nowogrodzka № 23.

Biurowo Techniczno-Ogrodnicze

sporządza plany ogrodów, przerabia stare oraz wielki wybór drzewek owocowych i parkowych

Patka Zakład Ogrodniczy Juliana Piotrkowska № 83, L. Kofaczowski.

5820

Znakomity środek odżywczy

KEFIR ZYCKIEGO

nagrodzony trzema złotymi medalami i jednym srebrnym poleca Apteka W. DANIELECKIEGO.

Łódź, Piotrkowska 127, tel. 12-93.

420r

DENTYSTA A. ARONSON

POWRÓCIŁ PIOTRKOWSKA 101.

A dach pali się nad głową.

W sprawie kształcenia się kobiet.

W „Tygodniku Ilustrowanym” zabrał głos w sprawie polek, kształcących się na uniwersytetach, prof. przyrody dr. Józef Rostański, który od trzydziestu lat zgórą wykładu w Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie i patrzy się na pracę studentek od lat wielu. Głos więc jego w kwestyi tej ma duże znaczenie.

Oto co w ważnej tej kwestyi powiedział:

Na naszej zagrodzie pali się dach. Siedzi bez ceremonii rozbiegają nam pioty lub przesuwają je, jak im się żywnie podoba. A my? Co na to nasze kobiety? My protestujemy. Ba! nawet

Grand-Café

dziś

ZOSTAŁA OTWARTA.

Kramarzewski.

2771

Gimnazjum męskie z prawami gimnazjów rządowych

B. BRAUNA

ul. Pasaż Szulca 37.

W równoległych klasach wstępnych (młodszej i starszej), jak również i w klasach następnych równoległych jest po kilka miejsc wolnych. Do szkoły elementarnej przygotowawczej (klasy podwstępnej) przyjmują się chłopcy od 6—8 lat bez wszelkiego przygotowania, do wstępnej młodszej od 7—9 lat z umiejętnością czytania, pisania i rachowania. Opłata niska.

Lekcje we wszystkich klasach rozpoczynają się dnia 4-go września.

2713

Dr. med. P. LANGBARD

Zawadzka 10

b. asystent kliniki berlińskiej, specjalista chorób wenerycznych, skórnych, włosów i niemoicy płowej.

Godziny przyjęć: od 8—1 i od 4—8 dla pań od 4—5-ej

Pzy leczeniu syfilisu stosowanie preparatu „606” — „914”.

Leczenie za pomocą elektryczności (elektroliza). Masaż wibracyjny.

Badanie nerek, pęcherza i kanału. Endoskopia i cystoskopia. 2809

KURSY HANDLOWE

Koncesya W. Kujawskiego, pod kierunkiem 1889

Stanisława Lipińskiego

Wykłady rozpoczną się 16-go września. Kancelarya otwarta od 7-ej do 9-ej wieczorem, z wyjątkiem sobót i niedziel.

Piotrkowska 157. Telefonu № 8-58.

Lecznica chorób skórnych i wenerycznych

D-rów Falka, Golca i Jelnickiego

ulica Wólczajska № 36. — Telefonu 14-81.

Dla chorych stałych oddzielne pokoje i ogólne sale i przychodni. (Porada 60 kop. — Godz. przyjęć od 8—9 rano, 11 1/2—1 1/2 w południe i 7 1/2—8 1/2 wieczorem, w niedzielę i święta od 8—10 rano i od 12 1/2—1 1/2 po południu. — Badanie Roentgen, leczenie światłem i elektrycznością. — Badanie krwi przy syfilisie.

341

na. Tak wyszkolonej armii kobiet nam potrzeba. Bo ta armia nie tylko potrafi zapełnić kadry, ale będzie wiedziała, gdzie i jaką pracę ekonomiczną można podjąć, będzie umiała ocenić warunki rozwoju, będzie wiedziała, gdzie i jak zabrać się do rzeczy, jak dobrać współpracowników, ale co najważniejsza, że, tworząc nowe warsztaty pracy społecznej, będzie otwierała tem samem coraz nowe miejsca dla bezdomnych kobiet, dziś tylko tułających się nieszczęśliwie.

Szkola, któraby łączyła te dwa zadania wychowawcze i wszechstronnie społeczne, powinna garnąć do siebie wszystkie kobiety, marnujące dziś nasz grosz ubogi, nasz drogi czas, a co najgorsza, naszą energię społeczną, której nie powinniśmy rozpraszać. **)

Uroczystości słowackie.

(Sw. Marcin Turczański).

Zakończyły się w św. Marcynie doroczne uroczystości słowackie i powoli głosy prasy wyjaśniają rozłam, jaki się między Słowakami gotował. Rozłam nastąpił, a kierunek wytyczny polityki słowackiej nadal zwraca się raczej w stronę Czech, niż Polski, choć dawały się słyszeć głosy, że na Słowacznynie zerwać trzeba z polityką czechofilską, a zwrócić się raczej ze swymi sympatjami do Polaków, którzy nie będą chcieli polonizować, tak jak czesi dążą do ich zczechizowania. Mimo wszystko utrzymały się przy wpływach jeszcze dawne prądy czechofilskie.

Uroczystości rozpoczęły się zebraniem politycznym w sali św. marcińskiej słowackiej Kasy oszczędności. Zebraniu przewodniczył senior polityków słowackich, prezes stronnictwa narodowego Paweł Mudroň. Głównym punktem obrad było założenie i organizacja narodowego klubu słowackiego, którego statut organizacyjny i regulamin wypracował b. poseł dr. Milan Ivanka, adwokat trnawski.

Na wstępie do swego referatu zaznaczył Ivanka, że stronnictwo będzie można zorganizować tylko w tym wypadku, jeżeli organizacja ta nastąpi jako organizacja słowackiego klubu sejmowego. W sejmie węgierskim słowackie stronnictwo narodowe „via facti” przez wieloletnią praktykę zostało już uznane, a w celu przeprowadzenia swego politycznego programu i wybo-

***) Dowiadujemy się, iż w myśl wyluszczonej powyżej zasad, profesor Rostański zorganizował na kursach Baranieckiego w Krakowie, których jest dyrektorem, nowy trzeci wydział — wydział pracy społecznej. Wydział ten od 1 października r. b. zacznie już prawidłowo funkcjonować.

KRONIKA TYGODNIOWA.

Początek roku szkolnego. — Do młodzieży — Bądźcie silni duchem. — Zjazd kobiet. — Artykuł prof. Rostańskiego. — Straszne położenie kucharzy. — Gdzie higiena? — Trzeba zwrócić przywłaszczony stypendyum. — Wstyd, niemiaszkowie.

Rok szkolny już się rozpoczął. Leniwie ściąga rozbawiona dziatwa z letnisk do miasta, aby znów od 800 do 1000 godzin przesiedzieć na twardej, szkolnej ławie.

Niewesoła rzecz, jak niewesołe życie, zwłaszcza narodów, jak polski, bez samodzielnej egzystencji, przypominających gniazdo jaskółcze, przyczepione do obcej ściany.

Posępny dzień, chmury ołowiane wszelki uśmiech słońca skrywają... Idziemy, młodzieży, w drogę ciężką, wąską, kamienistą w nadziei, że tu lub owdzie rozerwie się ta ciężka zasłona, zaświecą nam jaśniejsze promienie i ozłocą ciężką ścieżynę.

Nie można upadać na duchu, bo jutro narodów, tak jak chwila śmierci — nieznanie.

Łacina, greka, matematyka i nauki przyrodnicze, kaligrafia i rysunki mają rozwijać nasz umysł; ale po za umysłem wypada jeszcze hartować ducha.

Tylko ludzie o silnym duchu nie giną! Pamiętaj, młodzieży: Tylko ludzie o silnym duchu nie giną!

W „Tygodniku Ilustrowanym” profesor Józef Rostański pomieścił bardzo znamienity i na-

rów sejmowych ma niezaprzeczone prawo do organizowania się w okręgach wyborczych. Organizacja centralna ma obejmować wszystkie organizacje okręgowe, na cele klubu płać jego członkowie rocznie 10 koron, zaś na cele organizacji okręgowych najmniej 1 koronę rocznie, wzamian za co otrzymają wszystkie wydawnictwa klubu. Projekt d-ra Ivanki przyjęto, poczem od razu przystąpiono do wyborów funkcyjarszów centralnego klubu. Prezesem został p. Paweł Mudroň.

Wieczorem tego samego dnia odbyło się uroczyste przedstawienie pierwszej opery słowackiej, wprawdzie nie oryginalnej, lecz tylko tłumaczonej z języka niemieckiego, lecz pierwszą tę próbę słowacy przyjęli jako swą własną operę. Była nią opera Webera „Wolny strzelec”. Przedstawienie to udało się na ogół bardzo dobrze.

Środa, dzień 7 sierpnia, była dniem właściwych uroczystości. Rozpoczęło je walne zgromadzenie „Słowackiego Towarzystwa Muzealnego”, które zagaił referatem o gadach przewodniczący T-wa ks. Stefan Miszik, poczem sekretarz złożył sprawozdanie z rozwoju towarzystwa w ciągu ubiegłego roku. Liczyło ono 767 członków, z których umarło 10, nowych członków zyskało towarzystwo 70. Muzeum otrzymało w ubiegłym roku w darze 3409 przedmiotów, zakupiło 251 okazów. Bardzo sympatycznie przyjęto wiadomość o darze 1000 koron, które amerykańscy słowacy przy sposobności uroczystości na muzeum złożyli. Ze sprawozdania skarbnika najciekawszem bezwarunkowo było stwierdzenie, że członkowie towarzystwa zaczynają regularnie płacić składki. Zeby to i u nas taki zwyczaj się zakorzenił!

Główną część zebrania stanowił odczyt powieściopisarza Svetozara Hurbana Vajanskiego; „Sztuka w życiu narodów”, w którym dał historyczny obraz wpływu sztuki na życie narodowe i doszedł wreszcie do wniosku, że, jak nie jest sztuką wierne naśladowanie przyrody, tak tem mniej nie jest nią naśladowanie sztuki narodów obcych. Słowacy mają niezmiernie dużo materiału do stworzenia swej własnej sztuki. Mieszkania słowackich rolników przedstawiają o wiele więcej estetycznych pierwiastków, aniżeli jarmarczny styl modernistycznych budynków. Kończy też apelem do artystów słowackich ażeby zajęli się studjum sztuki ludowej wśród Słowaków.

Odczyt ten dał powód do zrobienia owacy królowi serbskiemu Piotrowi, który niedawno temu nadał p. Vajanskemu order św. Sawy. Dyskusyj nad żadnem ze sprawozdań nie było. Sprawiało to bardzo przykre wrażenie. Zdawało się, jakgdybyśmy mieli przed sobą ludzi, którzy zeszli się, coprawda, jednakże nie mają sobie nic do powiedzenia. Nie można tego przecież brać na karb ich bojaźni przed represjami węgier-

skiem, wniosków samodzielnych nie było żadnych, a już ogromnie oziębłe przyjęcie gości amerykańskich nie da się temi obawami wytłumaczyć.

Po zgromadzeniu muzealnym naradzano się nad sposobem uczczenia pamięci ś. p. Antoniego Bernolaka, pierwszego reformatora słowackiego języka literackiego. Postanowiono stworzyć fundację Bernolakowską, z której słowacy studenci filologii będą mogli otrzymywać stypendya. Prócz tego postanowiono w dom rodzinny Bernolaka wmurować marmurową tablicę.

Bernolak umarł w Nowym Zamku 15 stycznia 1813 r.

W dalszym ciągu odbywały się walne zgromadzenia „Ziveny”, związku kobiet słowackich, oraz „Lipy”, towarzystwa dla popierania przemysłu ludowego. Działalność tych dwóch towarzystw uzupełnia się nawzajem.

Jedynie obiad wspólny rozwiązał trochę zebrany języki. Przemówienia ks. Miszika, p. Mudronia, d-ra Buryana, p. Jurigi i M. Dulitchny prawdziwym ukochaniem Ojczyzny. Nie bez znaczenia było przemówienie d-ra Alojzego Kotiseka, profesora z Hodzina, który zapewniał Słowaków o stałej życzliwości Czechów dla Słowaków i pilń zdrowie czesko-słowackiej wzajemności.

Pomiędzy poszczególnymi obradami odbywały się posiedzenia młodzieży słowackiej. W pracach młodzieży bierze udział nie tylko młodzież akademicka, ale i ludzie, którzy z życia młodzieży już wyszli, a jeszcze od prac młodzieży się nie odsuwają. Jest to objawem bardzo sympatycznym, gdyż przy tym systemie pracy pomiędzy działalnością pokoleń młodych i starszych pozostaje ciągła łączność. Znajdujemy więc między młodymi pracownikami szereg ewangelickich i katolickich księży, adwokatów i t. d. Młodzieży akademickiej mają obecnie słowacy około 150. Studjuje ona przeważnie teologię katolicką i ewangelicką, potem prawo, mniej już medycynę, a najmniej filozofię, gdyż słowacy, pozbawieni zupełnie średnich szkół, nie mogliby dać młodzieży studyjnej filozofię, wcale zatrudnienia, a słabo jeszcze rozwinięte dziennikarstwo nie potrzebuje większej ilości piór.

Praca, jaką młodzież prowadzi, idzie w dwóch kierunkach: samokształceniowym i oświatowym. Samokształcenie młodzieży jest tu o wiele potrzebniejsze, niż gdzieindziej, a to ze względu na wynaradawiający kierunek szkoły.

Działalność samokształceniowa przejawia się na zewnątrz w wydaniu osobnego pisma młodzieży; „Prudy”. Redaktorem ich jest obecnie dr. Iwan Markowicz. „Prudy” rozchodzą się w 650 egzemplarzach. Praca oświatowa wśród ludu obejmuje nie tylko odczyty po wsiach, ale i wydawnictwo przystępne dla ludu pisanych dziełek; „Książnicy Prudów”.

Jutro ma być dzień, w którym kobiety pracujące zejdą się razem, aby wypowiedzieć swoje bóle i swoje cierpienia!

Piękny to będzie dzień, który może być ową jutrzenką odradzającego się życia kobiety.

Witamy was, pracownice fabryk, witamy was, rzemieślniczki, witamy was, kobiety, zarabiające w kantorach!

Przeczytajcie ten głęboki, powtórzony dziś w „Rozwoju” artykuł profesora Rostańskiego i pod jego hasłem rozpocznijcie nową księgę odrodzenia narodu!

Naprzód!

Niemniej ciekawym jutro będzie zjazd czeladników! I tu niemałe są braki i tu, rwąca się do pracy dla kraju młodzież, ma wiele do zrobienia i tu ona zawoła:

— Dajcie nam fachowe wykształcenie, podnieście nasz poziom umysłowy, bo wobec udoskonalającego się w sąsiednich państwach rzemieślnika, nam będzie bardzo trudno dorównać mu w pracy, nie wytrwamy w pochodzie cywilizacyjnym!

Dajcie nam szkoły fachowe! I Spieszcie się z tem, póki czas!

Chcemy godnie służyć krajowi!

Mamy nadzieję, że dwa te zjazdy sporo przyniosą dla fachowego wykształcenia, dla podźwignięcia stanu rzemieślniczego w Polsce.

Ze zjazdy te są ciekawe, że przynoszą codziennie coraz to nowe szczegóły z nieustającej walki o kawałek chleba, najbardziej stwierdzić to mógł zjazd kucharzy.

Czy kto z nas, czy społeczeństwo miało

czasie artykuł, dotyczący kwestyi kobiety na uniwersytecie („A dach pali się nad głową”).

Mówi on w nim, że należał swego czasu do grona profesorów wszechnicy Jagiellońskiej, którzy głosowali za dopuszczeniem kobiet na studia, a teraz przychodzi do przekonania, że przeliczył się wówczas, gdyż długoletnia praktyka wykazała, że olbrzymi procent studentek łamie się pod naciskiem ścisłej nauki, a co gorzej, że łamie równocześnie i swoje życie.

A więc te jednostki nieliczne, które naprawdę zdobywają wiedzę, nie są w stanie okupić strat, które powstają z bezkrytycznego wstępowania kobiet na wszechnicę.

Kobieta u nas ma inne, dużo ważniejsze zadanie: na niej spoczywa wychowanie młodzieży, silnej duchem, pełnej sił życiowych; na niej spoczywa gospodarka domowa, która jest ważną częścią ekonomii społecznej.

Dla tego profesor Rostański jest za kształceniem się kobiet fachowem.

Jeżeli chcemy mieć zdrowe moralne pokolenie, musi być przedewszystkiem zdrową duchowo kobieta.

To też wychowanie kobiet w ogólności, a polki w szczególności powinno być odrodzone i na nowe tory pchnięte...

Jakby uderzając w struny aparatu profesora Rostańskiego, Łódź nasza jutro zamienia się w świątynię, w której zapowiedziano uroczysty dzień kobiet pracujących.

Dzięki stworzeniu Wystawy rzemieślniczej powstaje codziennie jakaś nowa myśl, jakieś nowe hasło!

Głównym przedmiotem obrad młodzieży była kwestya szkolna. Odczuć było można podczas obrad niezmierny żal młodzieży do starszego społeczeństwa, że po zamknięciu przez rząd węgierski gimnazjów słowackich, sprawa szkolna zupełnie się nie zajmowała. Młodzież widzi w rozwiązaniu kwestyi szkolnej wzmoczenie narodowego znaczenia słowaków. Do rozwiązania jednakże tej sprawy nie tylko starsze społeczeństwo ale i młodzież czuje się słabą i rozwiązanie jej widzi w szkołach czeskich. Równocześnie odczuwa już teraz społeczeństwo słowackie brak zupełny inteligentnej warstwy średniej; rzemieślników, kupców i rolników. I te warstwy będą słowacy kształcili w szkołach czeskich. Kształcenie to nie może się odbywać bez ofiar, które młodzież będzie zbierała na te cele. Wynikiem obrad, obowiązujących już obecny wydział, jest wysyłanie zdolnych chłopców na koszt zebranych składek na studia do Czech.

Jest to kwestya i dla nas niezmiernie ważna. W starszym społeczeństwie słowackim widoczny jest już teraz pewien brak zaufania dla szkół czeskich. Szkoły te bowiem o wiele łatwiej mogą wynaradawiać młodzież słowacką, niż szkoły węgierskie, a słowacy wynaradawienia takiego boją się niezmiernie i woliliby młodzież swoją wysyłać na studia do Galicyi. Chwilowo jeszcze zwyciężyły wśród nich prądy czechofilskie. Stąd źle, że na uroczystościach św. marcińskich polaków zupełnie nie było. Możliwe było porozumienie; można było wyłunaczyć słowakom nasz stosunek do węgry i przez to zyskać ich zaufanie, które i tak się budzi, przyspieszyć to wzajemne zbliżenie, co nie tylko im, ale i nam byłoby wyszło na korzyść wobec żywej dla nas kwestyi polskiej na Spiszu i Otawie. Niemożna tutaj brać seryo głosu moskalofila p. Hurbana Vajanskiego, który ze swoimi moskalofilskimi poglądami pozostaje zupełnie odosobniony.

Niewola kobiet indyjskich.

Jak bardzo niewolnicze stanowisko przeznacza kobiecie indyjskiej księga „Padmapurany“ t. j. kodeksu moralnego dla kobiet indyjskich, stwierdzają poniżej wydrukowane wyjątki.

Oto jakie przykazania czytamy w tym kodeksie:

„Niema innego boga na ziemi dla kobiety, jak jej mąż. Nic lepszego zrobić ona nie może, jak starać mu się podobać i słuchać go ślepo.

„Niechby jej mąż był połamanym, starym i niedołężnym, niechby był rozpustnym, pijakiem i graczem, niechby żył w grzechu z kobietą inną, był ślepym, głuchym, niemym i garbatym, — żona powinna w nim zawsze widzieć swojego boga.

O tem pojęciu, że człowiek może w takich warunkach pracować, jak pracuje kilka tysięcy kucharzy!

Przedewszystkiem o 17 godzinach zajęcia na dobę nikt z nas nie słyszał i nikt nawet nie przypuszczał, że takie zajęcia istnieją.

A teraz przypatrzmy się warunkom higienicznym, w jakich ten kucharz pracuje. Czy nie zdarzyło się wam kiedykolwiek letnią porą zajrzeć do kuchni w porze obiadowej? Rozpalona blacha podnosiła i tak duszną temperaturę.

Ale kuchnia w prywatnym domu, to warsztat, na którym sporządza się żywność tylko dla jednej rodziny.

Kuchnia restauracyjna to ogrom, żywiący nieraz setki, a nawet tysiące osób.

Olbrzymi komin posiada blachy rozpalone do czerwoności. Temperatura podnosi się tu do 40 stop. Cels. albo wyżej.

Ze smażonego mięsa powstaje swąd silny, drażniący nerwy, wytwarzający zawroty głowy.

Mówimy tu o kuchniach dobrze urządzonych.

Okazuje się jednak, że duże interesy łódzkie, robiące kilkanaście, lub nawet kilkadziesiąt tysięcy obrotu na jadalni, posiadają kuchnie w suterrenach, że kucharz głową o sufit zawadza. Okienka wentylacyjne nie są wyżej nad pięcie, a często wprost w kuchniach takich wybija się na dwór zaledwie parę cegieł, aby się kucharz w swędzie nie udusił.

Wylewamy z mleko kolonistom, konfiskujemy tysiące funtów masła w wielu sklepach, mówimy o higienie fabryk, o złych mieszka-

„Kobieta jest stworzoną po to, aby była posłuszną. W żadnej chwili swojego życia, nie powinna uważać się za panią niepodległą.

„Jeśli się mąż śmieje i ona się śmiać musi, jeśli jest smutny, musi być smutną, jeśli płacze, płakać jak i on. Nie wolno jej zwracać na to uwagi, że inny mężczyzna jest młodym, przystojnym, kształtnym, a przedewszystkiem nie wolno jej z nim rozmawiać.

„Może ona jeść wtedy dopiero, gdy mąż jej jest syty, jeśli on pości i ona pościć powinna. Gdy wyjedzie z domu i zapagnie ją wziąć w drogę, niechaj z nim dom opuszcza, gdy jej rozkaze pozostać w nim, niech pozostaje. Podczas jego nieobecności, niewolno jej używać kąpieli, namaszczać swoich włosów wonną oliwą, czyścić zębów, obcinać paznokci, jeść częściej, jak raz jeden na dzień, sypiać w łóżku i nosić nowe ubranie.

„W obecności swojego męża, niewolno jej zwracać się w bok, winna spoglądać w jego oczy, w oczekiwaniu na jego rozkazy. Kiedy do niej mówi, obowiązana jest słuchać go, nie przerywając mu, gdy ją zawoła, winna rzucić wszystko i biec do niego.

„Kiedy on śpiewa, musi okazywać mu zachwyty, kiedy tańczy, niewolno jej od niego odwrócić oka“.

I na koniec:

„Skoro mąż jej umrze, powinna umrzeć wraz z nim, spalić się razem z nim na stosie. Wtedy każdy będzie cenil jej cnotę“.

Kodeks ten napisany został przez Vasiszte, mędrca przez hindusów wysoko czczonego.

Z Y G Z A K I.

Pan redaktor z „Lodzer Tageblatu“ nie tylko nie umie myśleć, ale nawet czytać nie potrafi.

„Potrzebował“ więc wylać swoją „zieloną“ złość na „Rozwój“ za artykuł: „Projekt sojuszu Niemca z żydem“

Każdy wie, że w sklepikach, utrzymywanych przez gawieź niekulturalną waży się źle, dosypuje się do kukru drobnego maki, sprzedaje się wymoczona już herbata, ale to dzieje się w sklepikach u ludzi niekulturalnych.

Od redaktora „Lodzer Tageblatu“ wymagana jest nieco inna etyka...

Tymczasem on nie tylko nie różni się w niczem od tego niekulturalnego, brudnego sklepikarza, ale go przewyższa w tej sztuce, bo oszukuje swoich, sprzedając im zamiast prawdy — fałsz.

Wiemy, że nie będzie on zdolny do tego, aby wyjaśnić swój błąd tym szerokim masom

niach stróżów, ale przemilczeliśmy dotąd dół spędzającego życie w najbardziej niehygienicznych warunkach — kucharza.

Nawet maszynista na statku, palący pod kotłami w głębi okrętów, znajduje się w lepszych o tyle warunkach, że po pierwsze, niema tam swędu, a powtórnie nie pracuje aż 17 godzin na dobę.

To też kilka tysięcy kucharzy apeluje do publiczności, wołając:

— Wynieście nas z tych nor i zmniejszcie nam liczbę godzin pracy z 17-tu bodajby na 12. Kwestya prośby kucharzy należy naprawdę do najbardziej palących.

Parę dni temu donieśliśmy, że nakazano seminaryum niemieckiemu w Łodzi zwrócić sumę złożoną przez nauczycieli łódzkich dla uczczenia naczelnika dyrekcyi naukowej łódzkiej Chudzyńskiego.

Przypomną sobie czytelnicy, kiedyś przed kilkunastu miesiącami zadzwonili na tę sprawę, zaznaczając, że Niemcy niesłusznie zabrali tę sumę z seminaryum łeczyckiego, jakim milczeniem przyjęto to wystąpienie w obozie niemieckim.

Zaden głos nie odezwał się o niesłusznym przywłaszczeniu na cele niemieckie sumy, ofiarowanej przez polskich nauczycieli.

Pisałem i ja w kronice o tej zachłanności niemieckiej, wykazując, że to stypendyum Chudzyńskiego wynosiło zaledwie 2 tys. rubli.

Marna suma, jak na łódzkie stosunki, nie było się na co łasczyć. Ani polacy by nie zbankrutowali, ani Niemcom nie przyniosłaby ona zbyt wiele szczęścia.

zargonowców, ale za to znajdują się tacy — co sami przeczytają to i w „Rozwoju“.

Wyjaśniamy przeto, że artykuł, który przedstawił redaktor „Lodzer Tageblatu“ czytelnikom swoim, jako nasz i za niego na nas napadł, jest artykułem zaczerpniętym z „Lodzer Rundschau“, co wskazane jest na wstępie wyraźnie.

Redaktor „Tageblatu“ cytuje „Rundschau“, a wymyśla nacyonalistycznemu „Rozwojowi“ i to z takim zapalem, jaki sam był najzaciętszym socyal-demokratą.

Tymczasem rzecz się ma zupełnie inaczej.

„Rozwój“ w tej kwestyi polemizuje tylko z „Rundschau“, ale nie jest tyle naiwny, jak owo „Rundschau“, aby chciał wierzyć w to, że n i e m c y pójdą z żydami.

Jesteśmy właśnie moralnie przekonani, że Niemcy tego nie robią, chyba, żeby się żydzi zgodzili na niemieckiego kandydata!

To znów żydzi tej grzeczności robić Niemcom nie mają potrzeby.

Wobec tego proszę przekonać się, jak wygląda żydowski redaktor i jego codzienne informacje (!?)

Nie polemizujemy wogóle z gazetami o własne urazy, a tembardziej z „Lodzer Tageblatem“, ale tym razem robimy wyjątek, aby wykazać żydom, jak niecnie są przez swego redaktora oszukiwani!

O WYBORACH.

Ministryum spraw wewnętrznych rozesłało do gubernatorów okólnik w sprawie wyborów z kuryi robotniczej.

W okólniku zwrócono uwagę władz miejscowych na to, iż robotnicy stale wybierają przedstawicieli partyj lewicowych. W celu walki z tym niepożądanym objawem, w okólniku załączono: przedewszystkiem nie pozwalać na zebraniach przedwyborczych robotniczych na wypowiadanie jakichkolwiek przemówień na tematy ogólnego znaczenia, z wyjątkiem dotyczących ściśle samego zebrania, dalej nie pozwalać na rozrzucanie proklamacyj, broszur i t. d., a także na rozdawanie kartek z gotowemi już nazwiskami kandydatów.

Nadto niezbędne zwrócić uwagę robotników na to, iż „rząd sam stale troszczy się o poprawę warunków ich bytu i że wcale nie leży w ich interesie wybór do Izby Państwowej przedstawicieli skrajnych partyj lewicowych“.

Jeno ta chciwość, to nieposzanowanie cudzej własności, ta chęć przywłaszczenia sobie w jakikolwiek sposób rzeczy cudzych. Wykazaliśmy przywłaszczenie sobie połowy cementarza przy kościele św. Józefa, wykazaliśmy podstępnie wykreślony serwitut miejski zahypotekowany na ogrodzie Paradyzie. I znów pochłonięcie stypendyum.

Wszak to są sprawy nieczyste, nie licujące z narodem, który ma się za naród kulturalny...

A wszystko to robi się w imię polityki pojednawczej z polakami... w imię hasła, opiewających, że Niemcy chcą zgody i spokojnej pracy — jeno polacy im brudzą!

I jakże mistrzowie polityki łódzkiej podnieście teraz oczy swoje wobec nawoływań:

— Oddajcie cudze!

Władza nakazała zwrócić zagarnięte niesłusznie pieniądze... Musicie to zwrócić, bo was przyłapano na gorącym uczynku...

A ostrzegaliśmy: — Pohamujcie się, wstydyście się... a wy nie! Do kieszeni rączkę jak bandyta po portmonetkę, albo chustkę do nosa...

Powinszować... powinszować... Proszę, prowadźcie dalej tę robotę... jeszcze parę takich „spekulacyj politycznych“ a świat się dowie o przepięknej etyce wszechniemieckiej łódzkich potentatów, millonerów i półmillionerów, kierowników niemieczyny w naszym mieście... o strawnych waszych żołądkach!

Schwamm drüber!

KALENDARZYK TERMINOWY.

IMIONA SŁOWIAŃSKIE. Dziś Domostawy. Jutro Radosława. W poniedziałek: Sobiebor.

TEATR POPULARNY A. Mieliewskiego (Konstantynowska 16. Dziś wieczorem: „Pieśń” Wyspiańskiego i „Wigilia św. Andrzeja”.

— Jutro „Książę Niezłomny” Juliusza Słowackiego. Wieczorem: „Pieśń” Wyspiańskiego i „Wigilia św. Andrzeja”.

ZEBRANIE. Dziś mies. posiedz. zarządu Stow. majstrów fabr., o godz. 8 wiecz. (Nowy Rynek nr. 6). — Mies. posiedz. zarządu i członków Stow. majstrów przedalniczych, o g. 8 w. (Targowa 71). — Zebr. czl. łódzk. Tow. entomologów, o g. 8 wieczorem (Piotrkowska 264).

— Jutro og. zebr. czl. zgrom. czeladn. zdunskich, o godz. 3 pp. (Wólczańska 76). — Mies. zebr. członków związku ogrodników, na którym p. I. Skoraszynski wygłosi pogadankę „O nowych odmianach kartofli”. Początek o godz. 3 pp.

ZE STRAŻY. Jutro o godz. 7 rano ćwiczenia II oddziału łódzkiej straży ogniowej ochotniczej w domu rekwizytowanym tegoż oddziału.

WYSCIGI. Jutro międzynarodowe wyścigi cyklistów na torze wyścigowym w Helenowie, o godzinie 3 po południu.

KOŁO PRAC. DR. ZEL. FABR. ŁÓDZKIEJ. Jutro majówka kolejarzy w lesie Galkowskim. Wyjazd wraz z orkiestrą o godz. 10 rano.

WYSTAWA RZEMIEŚLNICZO-PRZEMYSŁOWA (Ogród Staszica) otwarta codziennie od godz. 10 rano do 10 wieczorem.

— Kancelarya komitetu wystawy rzemieślniczej (ogród Staszica) otwarta codziennie od g. 9 rano do 9 wieczorem.

CZYTELNIA PISM TOW. „WIEDZA” (Piotrkowska 103) otwarta od godz. 6 po poł. do 10 wieczorem, a w niedziele i święta od godz. 10 r. do 10 wieczorem.

BIBLIOTEKA STEBELSKICH (Mikołajewska 50), otwarta codziennie od g. 6 — 8 wiecz.; w niedziele i święta od 1—3 po poł.

MUZEM NAUKI I SZTUKI (Piotrkowska nr. 91) otwarte codziennie od godz. 4 po poł. do 10 wiecz. w niedziele i święta od godziny 12 w południe do 10 wieczorem.

KRONIKA.

(x) Poświęcenie ołtarza. Jutro, t. j. w niedzielę 8 b. m., o godz. 9-ej rano, odbędzie się w kościele Wnieb. Najsw. Maryi Panny na Starem Mieście, poświęcenie nowego ołtarza w kaplicy Matki Boskiej.

(h) Z kościoła św. Stanisława Kostki. Dzięki niezłomnym zabiegom ks. prałata Wincentego Tymienieckiego, proboszcza kościoła św. Stanisława Kostki, roboty wewnętrzne około upiększenia kościoła z dniem każdym postępują naprzód.

W obecnej chwili chór i organy dużej wielkości, w stylu gotyckim, są już na ukończeniu.

WYSTAWA.

XXV.

Oba narożniki bocznego skrzydła pawilonu głównego, które zwiedzamy, zajmują kabiny firm zagranicznych.

W pierwszej, bardzo gustownie urządzonej a mieszczącej się po stronie lewej, kilku przekupniów, zachęcając widzów, sprzedaje wyroby „E. Vorganga”, fabryki wyrobów kuchennych w Pradze Czeskiej.

Przedmioty te, wyrobione ze znanej stali „Solingen”, przeznaczone są po największej części do obrabiania i garniowania wszelkiego rodzaju jarzyn.

Szczególniej w niedziele i święta, gdy w pawilonie nagromadzi się kilka tysięcy osób, kabina ta jest w prawdziwym oblężeniu. Sympatyczne gosposie nasze z nieomalą ciekawością przypatrują się, jak przekupnie w oczach publiczności z nagromadzonych na stole jarzyn wycinają różnej wielkości plasterki, lub w kilku sekundach obierają ze skórek, wreszcie, gdy przy pomocy transwalskich kamieni ostrzą na poczekaniu nawet najwięcej tępe noże.

To też znaczny jest pokup na te towary, mimo, że są dosyć drogie i trzeba porządnie o nie się targować. Zrozpaczeni mężowie tylko z trudem opędzają się różnym zachciankom swych karmicielek, które, przyrzekając na przyszłość dobre i smacznie przyrządzone potrawy,

Chór i organy związane prawie w jedną całość i utrzymane harmonijnie—znacznie przyczyniają się do upiększenia świątyni.

Dzisiaj przystąpiono do składania ambony bardzo efektownej, z drzewa dębowego jasnego, sięgającej wysokością prawie sklepienia środkowej nawy.

Ołtarz w prawej nawie (fundacja rzeźników i handlarzy trzodą w Łodzi) został już ustawiony. Ołtarz ten jest wykonany z drzewa dębowego w stylu gotyckim; w górnej części ozdobiony jest obrazami, przedstawiającymi: Objawienie M. Boskiej, koronacja i Jej Wniebowstąpienie. Część środkową zajmuje obraz Matki Boskiej Różańcowej, u spodu zaś nad stołami znajdują się Stacye męki Chrystusa Pana, a pośrodku obraz św. Stanisława biskupa.

Na zewnątrz świątyni przystąpiono już do budowy wieży, na której jeszcze w r. bież. ma być zawieszony dzwon „Zygmunt”, ofiara rzemieślników łódzkich.

(e) Nowy szpital dla dzieci. Jak to już w swoim czasie pisaliśmy, z zapisu Miny i Hermana Konsztatów, przystąpiono do budowy szpitala dla dzieci przy szosie Zgierskiej. Obecnie budynki te zostały wykończone i prowadzone są roboty około instalacji ogrzewania centralnego, oświetlenia, zaprowadzenia wodociągów i t. p.

Całość urządzenia szpitalnego składa się z 4 gmachów: w pierwszym budynku dwupiętrowym mieścić się będzie na parterze oddział dla chorób wewnętrznych, na I piętrze—oddział chirurgiczny, na II— w jednej połowie sale operacyjne i pomocnicze, w drugiej oddział dla niemowląt; w drugim budynku parterowym urządzone będą sale specjalne dla chorych na szkarlatynę; w trzecim budynku parterowym w połowie oddział dla chorych na dyfteryt, w drugiej sale przyjęć. Czwarci gmach przeznaczono na ubikacje gospodarcze, jak to: aptekę, kuchnię, biuro, mieszkania lekarzy, służby i t. p. Budynki te kosztują dotąd ćwierć miliona rubli.

Szpital otwarty będzie dopiero w drugiej połowie roku przyszłego.

(e) Hojna ofiara. Fabrykant miejscowy, niemiec, p. Ranke, z okazji uroczystości swego złotego wesela złożył na ręce jednego z członków zarządu chrześcijańskiego Tow. dobroczynności rb. 1,500, przeznaczając po rb. 500 na potrzeby trzech kościołów katolickich, a mianowicie: św. Krzyża, św. Stanisława Kostki i św. Józefa. Czyn godny naśladowania.

(x) Tydzień gospodarczy. W poniedziałek o godz. 4 po poł. na placu wystawy w pawilonie „Habermusch i Schiele” otwarty zostanie dział gospodarstwa kobiecego. Ekspozycje w poniedziałek od rana mogą być wysyłane na wystawę do pawilonu pani Patzerowej. Na miejscu będzie dekorator na usługi pań, życzących sobie

domagają się wzamian zakupu: to nożyka do krajania ogórków, to znów amerykańskiej tartki do jarzyn i t. p.

Przeciwny narożnik zajmuje kabina również bardzo ładnie udekorowana z biżuterią ze złota i srebra, wyrabianą w Brukseli.

W osobnej oszklonej gablocie, na pluszowej poduszce spoczywają kolce, kolczyki, pierścionki i t. p. złote i srebrne, wysadzone drogiemi kamieniami.

I tu w dnie świąteczne panuje tłok i ciżba. Powodują je głównie „miluchne” podlotki, którym szczególnie podobają się... pierścionki... jako symbol utęsknionego narzeczeństwa.

Chwilami otaczają kabinę i nasze różne „Marysie”, które, zaoszczędziwszy nieco grosza na „koszykowie” w ciągu tygodnia, spieszą na wystawę i podziwiają z otwartymi ustami „romantyczne cudności”, nie wiedząc, co kupić, czy harmonijkę czy... brylantowy (l) pierścionek?

Obok gablotki, w-tej samej kabinie, na osobnym stole, jakiś młody przekupień sprzedaje patentowane nie do zużycia pióra złote. Dla demonstracji pióro to trze raz w jedną, to w drugą stronę, poczem je prostuje i pisze niemiarku ogromnemu zdumieniu gawiedzi.

Srodek skrzydła zajmują stoliki mniej lub więcej efektownie ubrane, na których różni przekupnie rozmaite sprzedają przedmioty.

Pierwszy zajmuje jakaś korpulentna pani, sprzedająca zabawki dziecinne. Po zamianie kilku słów poznać natychmiast, że przyjechała aż... ze „Złotej Prahy”, co zresztą sama z dumą podkreśla.

udekorować swój stolik. O godz. 5 po poł. pani Henikowska znacznie demonstrować gotowanie na zapas. Pani Henikowska, która jutro już przyjeżdża do Łodzi jest znaną na tem polu specjalistką; gosposiom naszym nastęrcza się więc rzadka sposobność, skorzystania z jej rad i wskazówek. Bilet w tym dniu dający prawo wejście na wystawę, dla kobiet pracujących zawodowo kosztuje tylko 15 kop.

Ogrodnicy nasi, aby przyjść z pomocą komitetowi pań przy urządzaniu kiosku na tydzień gospodarczy, zobowiązali się bezinteresownie udekorować żywym kwieciami teren wystawowy; zaś firma „Julianów” na zjazd kobiet oliarowała bukiety do dekoracji stołów.

(h) Na wystawę w Kaliszu. Rzemieślnicy z Kalisza chcąc pokazać ogółowi mieszkańców swego grodu oraz i krajowi swe prace, zorganizowali wystawę rzemieślniczą. Jutro o godz. 1 po południu wrota wystawy zostaną otworzone dla publiczności.

Otwarcie wystawy poprzedzi nabożeństwo w kościele św. Józefa. Na uroczystość otwarcia tej wystawy, wyjeżdżają z Łodzi delegaci Resursy rzemieślniczej.

Na centralnem posiedzeniu Związku ogrodników w Warszawie, jako delegata do jury z ogrodnictwa na wystawie w Kaliszu, wybrano między innymi p. Józefa Hejwowskiego, łodzianina.

P. Hejwowski wyjeżdża do Kalisza w dniu 14 b. m. Wraz z nim wyjeżdża również grono ogrodników łódzkich.

Ogrodnicy, którzyby chcieli wziąć udział w wycieczce na wystawę w Kaliszu, proszeni są o osobiste porozumienie się w tej sprawie z p. Hejwowskim do czwartku przyszłego tygodnia (Ogrodowa 17).

(h) Z Resursy rzemieślniczej. Dnia 10 b. m. o godz. 8 wiecz. w lokalu Resursy rzemieślniczej rozpoczną się lekcye chóru, który ma wziąć udział w uroczystości „święta pracy” na wystawie w dniu 15 b. m.

Wobec ważności chwili pożądane jest punktualne i jaknajliczniejsze zebranie członków chóru.

(a) Z Tow. kredytowego m. Łodzi. W październiku r. b. zapowiedziany jest III-ci Zjazd przedstawicieli Towarzystw kredytowych miejscowych w Moskwie, na mocy uzyskanego zezwolenia p. ministra skarbu. W zjeździe tym weźmie udział również delegat Tow. kredytowego miasta Łodzi.

Jak się dowiadujemy, Towarzystwo kredytowe m. Warszawy opracowało już i nadesłało łódzkiemu Towarzystwu 6 wniosków na rzeczony zjazd, poruszających żywotne sprawy instytucji kredytu długoterminowego, między innymi, Tow. warszawskie porusza ważną sprawę

Przy drugim sympatyczny staruszek, mrugając filuternie oczkiem, zachęca zwiedzających do kupna mikroskopu, powiększającego aż... 1000 razy włożony weń przedmiot, korków do zamykania hermetycznie flaszek i baka, posiadającego tę właściwość, że nawet „najsmutniejszego” potrafi pocieszyć.

Wśród sprzedających nie brak i takich, u których za tanią cenę nabyć można ładne pamiątki z wystawy w formie niedużych medalionów z obrazkami, przedstawiającymi godło Resursy i allegoryę pracy lub z portretami sławnych ludzi—jak: Napoleona, ks. Poniatowskiego i t.d. Medale te ze specjalnej masy wyrabia częstochowska firma „Altmanna”.

Przy następnych dwóch stolikach, wcale ładnie udekorowanych, sprzedaje jakaś młoda, bardzo rezolutna pani wyroby zagranicznej firmy „Solingen”. Widzimy wśród nich noże do otwierania konserw, maszynki do golienia, scyzoryki i różne przyrządy kuchenne.

Ostatnie miejsce w szeregu tym zajmuje kabina, czerwonym obita płótnem, w której wystawiła wyroby swoje ryska firma „Sidlini”.

W osobnej oszklonej gablocie oraz na dwóch przylegających do niej stolikach, rozłożono różne wyroby ze złota i srebra: łańcuszki, pierścionki, kolce, drogiemi wysadzone kamieniami, które wieczorem ślicznie połyskują w świetle trzech lampek elektrycznych, zawieszonych nad nimi.

stałej niższej kursowej papierów procentowych hipotecznych wogóle i środków wzmocnienia tegoż kursu.

Tow. kredytowe m. Łodzi wystąpi również z własnymi wnioskami.

— Dowiadujemy się, że sprawa udzielania pożyczek Tow. kredytowego na dzielnicę podmiejskie, przyłączone do miasta, na mocy Najwyższego Ukazu, będzie wkrótce rozpoznawana ostatecznie przez połączone władze Tow. kredytowego m. Łodzi.

— Z dniem 31 października r. b. kończy się 40-letnie istnienie Tow. kredytowego m. Łodzi.

(e) Z Tow. krajeznawczego. W tych dniach łódzki oddział Towarzystwa krajeznawczego przenosi swą siedzibę z domu nr. 5 przy ulicy Konstantynowskiej do domu nr. 91 przy ul. Piotrkowskiej. Nowy lokal mieści się na parterze i składa się z dużej sali o 5 oknach, pokoju o 2 oknach i kuchni.

(a) Ze stowarzyszenia pracowników przemysłowo-handlowych. Posiedzenia zarządu Stowarzyszenia wzajemnej pomocy pracowników przemysłowo-handlowych gubernii piotrkowskiej począwszy od 9 b. m., odbywać się będą co tydzień w poniedziałki o godzinie 9 wieczorem.

Zapisy na kursy buchalteryi i języków, które otwarte zostaną w dniu 1 października, już się rozpoczęły i trwać będą do 25 października roku bież.

Zapisy przyjmuje się w lokalu stowarzyszenia (Zielona 15 róg Wólczniańskiej) od godziny pół do 8 do 9 wieczorem, gdzie też udzielane są wszelkie informacje, dotyczące wykładów.

Bibliotekę stowarzyszenia dokompletowano zakupionymi nowymi dziełami, jako też i zafiarowanymi przez członka zarządu p. Stanisława Drużyckiego 50-tu tomami treści beletrystycznej.

Książki te z biblioteki wydawane są w poniedziałki i czwartki każdego tygodnia od godz. 8 do 9 wieczorem.

(x) Ze stowarzyszenia odlewników. Ponieważ zapowiadane na d. 1 b. m. ogólne półroczne zebranie stowarzyszenia wzajemnej pomocy odlewników z powodu nieprzewidzianych wypadków nie doszło do skutku, następne zebranie odbędzie się jutro 8 b. m. w lokalu przy ulicy Przejazd nr. 34 o godzinie 10 rano.

Członkowie proszeni są o jaknajliczniejsze przybycie.

(x) Z „Harmonii”. Ponieważ nowy lokal Towarzystwa muzyczno-dramatycznego „Harmonia” wynajęty w nowym domu przy ulicy Główniej nie może być wykończony wcześniej, jak w końcu bieżącego miesiąca, lekcje chórów męskiego i żeńskiego odbywać się będą tymczasowo w mieszkaniu ich dyrygentki p. Maryi Wilkoszewskiej (Widzewska nr. 36) w poniedziałki i czwartki o godzinie pół do 9 wieczorem.

Proszeni jesteśmy o zaznaczenie, że pierwsza lekcya odbędzie się u p. Wilkoszewskiej w nadchodzący poniedziałek wieczorem.

Członkinie i członkowie chóru zechcą zbierać się na lekcje pilnie i punktualnie, gdyż idzie o przygotowanie chórów na otwarcie sezonu, które projektowane jest na dzień 5 października roku bież.

(x) Godno naśladowania. Gdy niektóre ze szkół fabrycznych, o czym pisaliśmy niedawno w „Rozwoju” skasowały w swoich szkołach dla dzieci robotników lekcje popołudniowe, fabryka p. Steigerta, biorąc pod uwagę, że bardzo znaczna ilość dzieci robotników nie mogła być pomieszczoną w szkole tej fabryki, przy ul. Zarzewskiej z powodu braku miejsca, postanowiła zaprowadzić lekcje popołudniowe.

Jeden więc komplet dziatwy szkolnej uczyć się będzie od godziny 8 rano do godziny 12 w południe, drugi od godziny 1 do 5 wieczorem; w tym celu personel nauczycielski został odpowiednio powiększony. Spora więc liczba dzieci uzyskała możliwość nabycia nauki niezbędnej dla każdego człowieka, boć analfabetyzm to straszliwa klęska nie tylko dla dotkniętego nią bezpośrednio, ale i dla całego społeczeństwa.

Przykład godzien naśladowania przez tych zwłaszcza, którzy zamiast jaknajszerszej otwierania wrota dla dziatwy żadnej nauki, zamykają już

otwarte w widokach źle zrozumianej oszczędności.

(e) Protest księgarzy. Księgarze łódzcy zamierzają wystąpić z protestem do władzy wyższej z powodu wytworzenia im konkurencyi przez naczelnika łódzkiej dyrekcji naukowej. Mianowicie założył on dwie filie księgarni dyrekcji naukowej przy szkołach na ul. Magistrackiej i Łąkowej i wydał cyrkularz do nauczycieli wszystkich szkół, by uczniowie zaopatrywali się w podręczniki i materiały piśmienne w rzeczonych księgarniach. Księgarnie te, a głównie rozporządzenie i pośrednictwo przymusowe nauczycieli, spowodowały straty w księgarniach prywatnych, które zaopatrzyły się w podręczniki szkolne i materiały piśmienne, a w ten sposób pozbawione zostały zbytu. Konkurencja o tyle jest poważna, że poza zapewnionym zbytem, księgarnie dyrekcji naukowej, znajdujące się obecnie już w dziesięciu miastach gub. piotrkowskiej, mają te szanse, że nie płacą lokalu, gdyż zajmują zwykle jedną z ubikacyi szkolnych (na ulicy Łąkowej szatnię szkolną) i nie opłacają podatków i patentów, podczas, gdy księgarze prywatni wydają na to duże sumy.

(e) Biuro adresowe wolnych mieszkań. Wczoraj otwarte zostało przy ul. Piotrkowskiej pod nr. 16 biuro adresowe wolnych do wynajęcia lokali. Założył je jeden z miejscowych właścicieli nieruchomości, polak, w celu ułatwienia za opłatą 50 kop., poszukującym mieszkania w wynalezieniu odpowiedniego lokalu.

Biuro takie przyniesie niezawodnie pożytek nie tylko właścicielom domów, ale i lokatorom, którzy dotąd w różny sposób wyszukiwani byli przez całe rzesze faktorów mieszkaniowych. Co jest charakterystyczne, że właściciel biura, przed jego otwarciem, otrzymał listy, pisane w języku litwackim z pogrózkami za to, że pozbawia chleba setki faktorów mieszkaniowych.

(x) Z kół artystycznych. P. Eustachy Pietkiewicz, znany u nas powszechnie artysta-malarz, po ukończeniu robót około odnowienia teatru „Odeon”, które pod każdym względem noszą na sobie cechy wybitnego talentu, objął obecnie dekoracyę sali „Grand hotelu” i kinematografu „Modern”.

Po ukończeniu tych robót p. Pietkiewicz wyjeżdża na stałe do Warszawy. Mimo to, nie zrywa nici, łączących go z Łodzią, zakłada bowiem w najbliższym czasie z art. malarzem p. Zygmuntem Marczewskim, spółkę artystyczną dekoracyi kościołów, sal teatralnych i t. p. Spółka, mająca stałą siedzibę w Warszawie, posiadać będzie filię w Łodzi. Operacyę spółki obejmować będą całe Królestwo Polskie.

(x) Osobista. Od p. Stanisława Dobranickiego, adwokata przysięgłego, otrzymaliśmy list, pisany z Wiesbaden, w którym zawiadamia nas, że dowiedziawszy się o swojej kandydaturze na posła do Dumy państwowej, czuje się w obowiązku oświadczyć, że z powodu zajęć zawodowych nie mógłby przyjąć tego mandatu.

(a) Kara administracyjna. Gubernator piotrkowski skazał Augusta Prejsa, mieszkańca kol. Radogoszcz, za rozprawę nożową — na 3 miesiące aresztu.

(x) Nowy oddział pocztowy. Naczelnik łódzkiego urzędu pocztowo-telegraficznego zawiadania nas, że od dnia 29 lutego r. 1913 otwarty zostanie w Łodzi w południowej części miasta w domu Temera Dawidowicza i Abrama Frankensteina, przy ul. Rzgowskiej i Tuszyńskiej pod nr. 7 i 1, nowy oddział pocztowo-telegraficzny, z prawem przyjmowania i wydawania wszelkiego rodzaju korespondencyi i posyłek.

(a) Komisya budowlana złożona z prezydenta m. Łodzi p. Pieńkowskiego, radcy Sokołowa, policmajstra Miaczkowa, lekarza cyrkulowego p. Mączewskiego, budowniczych Nebelskiego i Bzowskiego oraz komisarza cyrkulowego dokonała oględzin: 1) posesyi G. Lorentza przy ul. Spacerowej nr. 10, gdzie ma być odbudowana fabryka po pożarze; 2) nieruchomości Hlrszberga i Wilczyńskiego, przy ul. Spacerowej, gdzie zaprojektowano rozszerzenie fabryki.

Komisya postanowiła wnioski swoje przedstawić na kolegiatnym zebraniu magistratu z udziałem radnych dla ostatecznego zdecydowania udzielenia pozwolenia.

(e) Z posiedzenia magistratu. Wczoraj w

magistracie łódzkiej odbyło się posiedzenie zarządu miejskiego pod przewodnictwem prezydenta miasta, rz. r. st. Pieńkowskiego z udziałem radnych miasta.

Rozstrzygnięte były sprawy następujące:

Prezydent miasta rz. r. st. Pieńkowski, podał pod obrady swój wniosek należącego oświetlenia ulic miasta, na których latarnie rozstawiono zbyt rzadko, wskutek czego panują ciemności. Nadzwyczaj ważna ta sprawa zajęła wiele czasu, wymagała bowiem szczegółowego jej rozpatrzenia.

Po długich debatach postanowiono przyjąć wniosek prezydenta i uchwalić w zasadzie oświetlenie ulic przez ustawienie większej ilości latarni gazowych, w liczbie 187; dla urzeczywistnienia jednak tego projektu polecił wydziałowi budowlanemu magistratu sporządzenie dokładnego kosztorysu i przedstawienie zarządowi miejskiemu do rozpatrzenia na posiedzeniu.

Drugą sprawą było nabycie od właściciela gruntów na Starem Mieście p. Probka, części tych gruntów pod przeprowadzenie nowej ulicy za 8,500 rb. Połowę tej sumy złożyli już właściciele placów przyległych, które po przeprowadzeniu ulicy zyskają na wartości, drugą połowę zapłaci miasto, na co uzyskano już pozwolenie ministeryum. Postanowiono place pod ulicę nabyć, a z p. Probkiem zawrzeć kontrakt i pieniądze mu wypłacić.

Następnie rozpatrywano sprawę wynajęcia lokalu dla II gimnazjum męskiego. Z zafiarowanych uznano za najodpowiedniejszy lokal przy ulicy Długiej № 29, gdzie mieściło się biuro p. policmajstra.

Postanowiono wynająć go i zawrzeć z właścicielem kontrakt.

W dalszym ciągu obrad rozpatrzono kontrakt zawarty z p. Henrykiem Silberstelnem, na wynajem w jego domu przy ulicy Mikołajewskiej № 93 lokalu dla biura VI cyrkulu policyjnego i mieszkań urzędników cyrkulowych na przeciąg 6 lat, z płacą po 11,500 rb. rocznie. Kontrakt ten zatwierdzono i podpisano.

Wreszcie postanowiono wypłacić przedsiębiorcom konserwacyi bruków miejskich Ritterbandowi i Szepsowi na poczet należności za 1912 rok $\frac{1}{2}$ część wynagrodzenia.

Pozatem omawiano różne sprawy natury gospodarczej, dotyczące wadliwego urzędzenia przewoźników tramwajowych i t. p.

Posiedzenie zakończono o godzinie 8 $\frac{1}{2}$ wieczorem.

(a) Z Towarzystwa opieki nad zwierzętami. W celu ochrony chorych koni od męczenia, na posiedzeniu zarządu łódzkiego oddziału Towarzystwa opieki nad zwierzętami, poruszono projekt, który wkrótce wprowadzony będzie w wykonanie, ażeby każdy opiekun cyrkulowy miał zawsze przy sobie plomby, odpowiedni stempel i taśmę i w razie zauważenia na ulicy chorego konia — przeciągnął taśmę pod łopatkę i nogi, tak, ażeby nie można włożyć chomonta dopoty, dopóki koń nie wyzdrowieje.

— Wczoraj inspektor Towarzystwa opieki nad zwierzętami p. Cygański wspólnie z opiekunem cyrkulowym p. Sobocińskim — dokonali oględzin kilku stajni na Bałutach, gdzie znajdowały się opeczczone konie chore skutkiem zbytniego przeciążenia pracą i z ranami na ciele.

Kilka z tych koni znaleziono już zdrowych i te wypuszczono i oddano właścicielom.

(e) Nowa kasa przezorności. W dniu dzisiejszym przesłana została dla zatwierdzenia do komitetu gubernialnego do spraw stowarzyszeń ustawa nowoorganizującej się kasy przezorności 4-klasowej szkoły handlowej, istniejącej przy Towarzystwie szerzenia wiedzy handlowej. Według tej ustawy pracownicy płacić będą do kasy 5 proc. od swej pensyi i tyleż na ich rzecz wpłacać będzie zarząd szkoły.

(e) Koszty kuracyjne. Za leczenie biednych chorych w drugim kwartale roku bieżącego w szpitalu św. Aleksandra kasa miejska ma zapłacić 1116 rb..

(e) Zmniejszenie śmiertelności. Od kilku dni śmiertelność wśród żydów w Łodzi znacznie się zmniejszyła, co świadczy, że biegunka krwawa wygasa. Przed tygodniem jeszcze meldowano w magistracie po 30—40 aktów zejścia dziennie, obecnie zaś najwyższa ich cyfra nie przenosi 10.

(a) Z sądów. Sędzia pokoju 4 rewiru m.

Łodzi skazał N. Szczepaniaka na 7 rubli grzywien za męczenie konia. Za podobne przewinienie sędzia pokoju I rewiru m. Łodzi skazał na 3 ruble kary niejakiego Goldberga.

(e) **Niemite zajście.** Przy zbiegu ulic Długiej i Zawadzkiej bardzo nieprzyjemne zajście spotkało przechodzącą nauczycielkę pannę W. Napadła na nią jakaś kobieta i poczęła szarpać, krzycząc, że ją okradła i za sprzedane rzeczy kupiła sobie lakierki, przyczem żądała oddania lakierki, której p. W. miała na nogach. Szarpana p. W. poczęła się tłumaczyć zebranej publiczności, że to jakaś pomyłka, nic jednak nie pomogło. Dopiero właściciel jednego ze sklepów wyratował p. W. z opresyi i schronił ją w swym sklepie, do którego napastująca usiłowała wtargnąć. Okazało się, że jest to chora umysłowo, która już niedługo podobną scenę zrobiła przechodniom. By uniknąć podobnych wypadków, należałoby zaopeczkować się chorą i nie puszcząć jej na ulicę bez dozoru.

(x) **Z teatru „Casino“.** Program „Casino“ od dzisiaj do poniedziałku włącznie zapowiada zajmujący dramat p. t. „Występna droga“ z tragikiem światowej sławy p. Capozzim w roli głównej, wyborną komedię „Prywatna sekretarka“, w wykonaniu amerykańskich artystów, obrazki z natury Kaula „Lampour“, dziennik „Pathego“, wreszcie przegląd pułków „pociesznych“ w Petersburgu.

(a) **Echa napadu bandyckiego.** Podczas napadu bandyckiego na strażników w Szczakowie jeden z ujętych i rannych podał się za Józefa Józefowicza vel Józefiaka ze Zgierza.

Obecnie władze miejscowe policyjne otrzymały zawiadomienie, że Józefiak opuścił szpital i przeprowadzony został do więzienia.

Sledztwo wyjaśniło, że prawdziwe nazwisko bandyty jest Józef Pętka, i że pochodzi z Pabianic.

Dalej wyjaśniono, że przed dwoma laty ów Pętka, pod nazwiskiem Józefowicza występował w jednym z kabaretów w Kaliszu jako kupiecista i utrzymywał stosunki z niejaką Leszkówną, grającą w orkiestrze damskiej.

Pętka przebywał w Kaliszu przeszło pół roku, poczem znikł i zatarł zupełnie ślady za sobą. Dopiero teraz, z powodu ostatniego napadu w Szczakowie, zdołano zdemaskować poszukiwanego bandytę.

(h) **Zbrojny napad i rabunek.** Wczoraj II wydział karny sądu okręgowego piotrkowskiego rozpatrywał sprawę 28 letniego Wincentego Kufelskiego, 25 let. Stanisława Biernackiego, 25 l. Antoniego Cedrowskiego, 20 l. Józefa Madelskiego, 19 l., Henryki Trzaskalskiej 28 l., Jana Olejniczaka, 40 l., Karola Kühna, 28 l., Bolesława Trzaskalskiego i 25 l. Szczepana Grabskiego, którzy dnia 12 marca r. b. wtargnęli do portyerni fabryki B-ci Dobranickich przy ul. Cegielnianej nr. 89 i grożąc rewolwerami obecnemu w portyerni majstrowi tej fabryki Karolowi Heiplowi i robotnikowi Karolowi Łuczakowi, zrabowali 1900 rub. i zegarki.

Napastnicy, uchodząc z łupem, aby utrudnić za nimi pogoń, strzelali, lecz na szczęście nikogo nie ranili.

Sąd skazał pierwszych czterech na pozbawienie praw i przywilejów i po 10 lat ciężkich robót. Henrykę Trzaskalską na 8 miesięcy więzienia, a pozostałych uwolnił od odpowiedzialności sądowej.

Tenże sąd rozpatrywał następnie sprawę 19 l. Stanisława Stasiaka, 21 l. Jana Waldemana, oskarżonych o to, że napadli na Antoniego Olejniczaka, któremu zadali rany nożem, wskutek których ten drugiego dnia zmarł.

Sąd skazał Stasiaka na 3 miesiące więzienia, a Waldemana uwolnił od odpowiedzialności.

Mróz. Dziś w okolicach Łodzi był biały mróz na polach.

(a) **Aresztowanie aferzysty.** Przez dłuższy czas ukazywały się w pismach rosyjskich ogłoszenia, zatytułowane „Wkus“, podawane przez niejakiego Borensteina, zamieszkałego przy ul. Zawadzkiej nr. 24 w Łodzi. Ogłoszenia te opisywały, że każdy, kto nadesie 95 kop. pocztą pod wskazany adres, otrzyma 8 flaszek wina lub likieru. Wielu łatwowiernych złapało się na to ogłoszenie i padło ofiarą oszustwa. Kiedy policja, dowiedziawszy się o sztucznych wyrafinowanego oszusta, chciała go aresztować, Borenstein uciekł z Łodzi i skrył się w Białymstoku. Tutaj jednak zdemaskowano go w tych dniach i aresztowano. Sprawa dzony on będzie w tych dniach do Łodzi, gdzie stanie przed sądem.

(p) **Wypadek przy pracy.** Na ul. Konstancyńskiej nr. 39 Michał Kasprzykowski, 30-letni robotnik budowlany, pracując toporem, przez nieostrożność rozciął sobie prawą nogę. Po nałożeniu mu opatrunku na miejscu wypadku, w stanie ciężkim przewieziono go do szpitala Czerwonego Krzyża. Kasprzykowskiemu grozi amputacja nogi.

(p) **Złamanie nogi.** H. Goldstein, 8-letni syn szewca, popchnięty na ul. Rozwadowskiej, upadł tak nieszczęśliwie, że złamał prawą nogę. Pomocy udzielił mu lekarz Pogotowia.

(a) **Zalanie suterynu.** Na pomieszczenie biur policmajstra i wydziału śledczego magistrat wynajął niedawno dom przy ul. Olginskiej nr. 5. Skutkiem panujących w ostatnich czasach deszczów, suterynu tego domu, przeznaczone na arest wydziału śledczego, zostały literalnie zalane wodą. Wszystkich arestantów musiano przeprowadzić do arestów przy cyrkułach policyjnych do czasu wypompowania wody i osuszenia lokalu.

(x) **„Dzień kwiatka“ w Zgierzu.** Urządzony w dniu 2 czerwca r. b. w Zgierzu na rzecz Towarzystwa opieki nad dziećmi „Dzień kwiatka“ przyniósł ogólnego dochodu 1868 rb.

Ponieważ wydatki pochłonięły 247 rb. 80 kop., czysty zysk wynosi 1620 rb. 20 kop.

(x) **Z Tuszyna.** Jutro w niedzielę 8 b. m. odbędzie się w Tuszynie na rzecz miejscowej ochrony „Dzień kwiatka“.

SZTUKA.

(x) **Teatr Popularny A. Mielewskiego** (Konstantynowska 16).

Dziś wieczorem ukaże się po raz pierwszy utwór sceniczny Stanisława Wyspiańskiego p. t. „Pieśń“ w opracowaniu A. Mielewskiego.

Powyższe arcydzieło genialnego poety niewątpliwie zdobędzie sobie długie powodzenie na deskach scenicznych w Królestwie, przywołując na pamięć drogie sercu naszemu wspomnienia.

Dla dopełnienia wieczoru dana będzie sztuka oryginalna ze śpiewami i tańcami p. t. „Wigilia św. Andrzeja“.

Jutro w niedzielę po południu o 3 po raz 5-ty „Księżę Niezłomny“ — J. Słowackiego w 9 odsłonach, wieczorem zaś po raz drugi „Pieśń“ i „Wigilia św. Andrzeja“.

Z WARSZAWY.

* Ubezpieczenie robotników.

Pod przewodnictwem zarządzającego wydziałem przemysłu Litwinowa Falinskija odbyły się w Warszawie w ubiegłym tygodniu narady fabrycznych inspektorów okręgowych oraz niektórych dyrektorów okręgów górniczych.

Na naradzie poddano rozbiórce sprawy, dotyczące robotniczych kas chorych w związku z wprowadzeniem nowych praw ubezpieczeniowych, specjalnych zakładów lekarskich dla robotników oraz urzędów w sprawie ubezpieczenia robotników.

Wydział przemysłu opracował „projekty wstępne“ oraz projekty ustaw tych instytucyj. Ustawy te będą raz jeszcze rozesłane i raz jeszcze rozpatrzone na zjazdach starszych inspektorów fabrycznych w Petersburgu, Moskwie, Warszawie, Kijowie i Niższym Nowogrodzie.

* Strażyl w piekarni.

Wczoraj około godz. 8 i pół wieczorem do „Warszawskiej piekarni mechanicznej“ p. f. K. Kropiwnicki i sp. (Sienna 31), od pięciu lat dzierżawionej przez robotników piekarskich, przyszli dwaj nieznajomi, żądając od stróża fabrycznego, aby zawołał czeladnika Juliana Kępkę.

Gdy Kępka wyszedł na mroczne podwórce, rozległy się dwa strzały rewolwerowe, poczem dwaj nieznajomi, korzystając z popłochu, oddalili się szybko.

Gdy nadbiegli robotnicy z piekarni, Kępka wydawał już ostatnie tchnienie i w pół godziny po przeniesieniu do szpitala Dzieciątka Jezus, zmarł, ani na chwilę nie odzyskując przytomności.

Zabity należał dawniej do „Polskiego związku zawodowego przemysłu mącznego“ i, według krążących pogłosek, padł ofiarą bratobójczych porachunków partyjnych.

Z KRÓLESTWA.

Wystawa ogrodnicza. D. 5 b. m., o godz. 1 i pół po poł., otwarto wystawę ogrodniczą w Siedlcach.

Po nabożeństwie odprawionem w kościele, zaproszeni zebrali się u wejścia na wystawę, gdzie przemawiali: w imieniu komitetu ks. dziekan Scipio del Campo, oraz w imieniu Tow. ogrodniczego wiceprezes tegoż, p. Fr. Szanior.

Wystawa rozmieszczona w parku miejskim, przedstawia się okazale. Zajmuje zabudowania teatru, specjalny pawilon i znaczną część terenu parku. Najokazalej przedstawiają się działy: warzywne i owocowe.

Z LITWY I RUSI.

Z wygnania. Ks. Wincenty Harasimowicz, b. proboszcz kielecki, w pow. słuckim, został skazany przed dwoma laty administracyjnie na złożenie z urzędu, wygnanie z granic z archidiecezyi mohylowskiej i nawet wogóle z kraju, tudzież na pobyt dwuletni w gub. archangielskiej. Obecnie zgodzono się — jak donosi „Kurjer Litewski“ — zmniejszyć kapłanowi czas odbywania kary o połowę, kładąc jednak za warunek, aby na Litwę nie wracał i aby niezwłocznie opuścił granice państwa.

Ks. Harasimowicz wyjeżdża do Krakowa, gdzie J. E. ks. arcybiskup Symon zaproponował mu obecnie stanowiska wikarego przy kościele Maryackim.

Skazanie redaktora. Wileński sąd okręgowy skazał redaktora „Kurjera Litewskiego“ i współpracownika tego pisma Hryniewiczza, oskarżonych o przedstawienie w druku księdza litewskiego, Pietrulisa, za skrajnego nacyonalistę litewskiego, nienawidzącego polaków i wyrzucającego język polski z kościoła i domów, — pierwszego na 50 rb. grzywiny, a drugiego na dwutygodniowe więzienie.

Do sprawy pomienionej wezwano 56 świadków.

Z dzielnic polskich.

ZE LWOWA. Budowa nowego uniwersytetu. Według wiadomości dzienników lwowskich, minister robót publicznych polecił namiestnictwu we Lwowie, rozpiścić jaknajrychlej konkurs na budowę nowego polskiego gmachu uniwersyteckiego we Lwowie.

Powodzie w Galicyi i na Bukowinie. Od czwartku rana pada w Kołomyi bez przerwy deszcz. Potoki, przepływające miasto, wylały. Wiele domów zalanych, dużo ulic nie do przebycia. Pociągi ranne wstrzymano w Korszowie. Poczty niema. Między miastowy telefon przerwany. Okolica zalana. Kuty odcięte. Wszystkie mosty zerwane. Z Czerniowiec donoszą, że 3 mosty również zerwane. W Gwoźdźcu tor zalany. Wskutek ciągłych deszczów rzeki Prut i Seret wraz z dopływami gwałtownie wezbrały. Most między Wyżnicą a Kutami zerwany; deszcz pada dalej. Wskutek powodzi tor kolejowy w Gwoźdźcu jest tak uszkodzony, że pociągi nie mogą kursować.

Ze wszystkich stron Bukowiny nadchodzą wiadomości o wielkich wylewach, które przybierają rozmiary wprost katastrofy, bo deszcz pada dalej. Kilkanaście mostów nad Prutem i Czernioszem zerwanych. W Czerniowcach dolna część miasta stoi pod wodą. Musiano mieszkalców wywozić na łodziach z zatopionych mieszkań.

Wypadki i katastrofy.

(Wiadomości telegraficzne).

Katastrofy lotnicze. Z Londynu donoszą, że wczoraj około południa aeroplan wojskowy nr. 256 pod miejscowością Hitchin przewrócił się skutkiem wichru, a dwaj znajdujący się w nim oficerowie, Hamilton i Stewart, spadli z wysokości 250 metrów i ponieśli śmierć na miejscu. Ciała obydwoh zostały literalnie zmiażdżone.

— W Monachium wczoraj po południu porucznik Steger spadł skutkiem silnego wiatru, z dwupłatowcem wojskowym z wysokości około 100 metrów i uległszy silnemu potłuczeniu niebawem zmarł.

Ostatnia poczta.

Alarmujące wieści o wojnie.

Korespondent „Now. Wremia“ w Sofii ogłasza rozmowę z prezydentem sobrania Danewem, który oświadczył, że wojna z Turcją jest nieunikniona i że utrzymanie pokoju nie leży już więcej w mocy rządu. Propozycja hr. Berchtolda przyszła — zdaniem Danewa — zapóźno.

„Voss. Zig“ donosi z Sofii, że uważają tam wojnę z Turcją za nieuniknioną. Bułgaria czeka tylko na odpowiednią chwilę. Propozycja hr. Berchtolda wywołała w Bułgarii wielkie niezadowolenie.

Na giełdzie petersburskiej rozszerzono onegdaj niepokojące pogłoski wojenne. Mówiono o poważnych konferencyach między gabinetami Serbii i Bułgarii w celu wspólnego wypowiedzenia wojny Turcyi. W kołach oficjalnych Petersburga uważają te pogłoski i obawy wybuchu wojny bałkańskiej jako bezpodstawne.

Organ młodoturecki „Jeune Turque“ sądzi, że propozycja hr. Berchtolda osiągnęła swój cel: Austria uzyskała stanowisko wyjątkowe wobec innych mocarstw i wobec Turcyi. Austria — pisze wspomniany organ dalej — jest dziś protektorką Albanii, która nie tylko ekonomicznie jest z nią związana oddawna, ale nawet politycznie stała się prowincją austriacką.

Z Londynu donoszą: Kanclerz skarbu Loyd George został wczoraj na zgromadzeniu znowu czynnie zaatakowany przez sufrażytki, mowę jego przerywały ustawicznie okrzykami: Jak pan śmie kobietom odbierać prawa! Kilka sufrażystek rzuciło się na Loyd George'a, jednakże zgromadzenie wyrzuciło awanturujące się sufrażytki z sali, przyczem niektóre pobili tak, że na kilkunastu z nich pozostały zaledwie szczątki sukien, z kilku je zdarto. Jedna sufrażyстка jest ciężko ranna.

TELEGRAMY.

PETERSBURG, 6 września (P.) Redaktor gazety „Groza“ za artykuł wczorajszy p. n. „W obronie ministerium sprawiedliwości od ministra sprawiedliwości“ osadzony został w areszcie na 3 miesiące.

PETERSBURG, 6 września (P.) Skonfiskowano nr. 34 tygodnika „Zaprosy żizni“. Redaktor pociągnięty został do odpowiedzialności za artykuł p. n. „Wojna ojczysta“.

MOSKWA, 6 września (P.) Gazeta „Utro Rossii“ skazana została na rb. 1000 za artykuły w nr. 182 i 183 p. n. „Azełowie w szeregach armii“ i „Na wolne powietrze“.

BIAŁOGROD, 6 września (P.) Skutkiem zawikłań z Turcją i niezgodzenia się ministra skarbu na powiększenie budżetu r. 1913 do 150 milionów oczekiwane jest przesilenie gabinetu Triskowicza. Nowy gabinet ma złożyć Paszicz.

TYFLIS, 6 września (P.) Urzędownie zaprzeczono wiadomości o wtargnięciu 1600 szachsewenów w granice Rosyi. Działania wojenne przeciw szachsewenom idą pomyślnie. Odbito 2000 sztuk bydła.

ZURYCH, 6 września (P.) Otwarty tu został zjazd w sprawach socyalnych. Jako pierwsza odbyła się narada delegatów związku narodowego dla walki z bezrobociem. Na zjeździe reprezentowanych jest 20 narodowości.

BERN, 6 września (wł.) W hotelu „Boernerhof“ odbył się obiad urzędowy, na którym prezydent związku szwajcarskiego i cesarz Wilhelm wymienili toasty. Treść toastów zwykła, pełna frazesów o przyjaźni i komplementów wzajemnych.

Dziś o godzinie 9 m. 30 wiecz. cesarz wyjechał do Niemiec.

POZNAN, 6 września (wł.) Niejaki Lipecki, właściciel 500 morgowego folwarku nazwiskiem Pławaczewo, w pow. wąbrzeskim w Prusach Zachodnich, sprzedał go komisji kolonizacyjnej.

LONDYN, 6 września (wł.) Dzisiejszy „Times“ przynosi sensacyjną wiadomość, że pomiędzy Bułgarią, Serbią i Grecją zawarty został tajny sojusz, mający na celu wspólną akcję wojenną przeciw Turcyi.

SALONIKI, 6 września (wł.) W miejscowo-

DOMINIK WYSOCKI

maister kowalaki, przeżył 75 lat.

Po długich i ciężkich cierpieniach opatrzony św. Sakramentami zmarł d. 6 września 1912 roku, o godz. 10 wiecz. Wyprawdzenie drogich nam zwłok nastąpi dnia 8 września, w niedzielę b. m. o godz. 4-oj po południu, z domu przy ulicy Wolborskiej № 40, na Stary cmentarz katolicki; na smutne te obrzędy zaprasza krewnych, przyjaciół i znajomych.

3370

Stronkana rodzina.

ści Perlepe na granicy turecko-bułgarskiej usiłowało kilku bułgarów wysadzić w powietrze za pomocą podrzuconej bomby turecki urząd celny. Jednakże warta turecka, spostrzegłszy zawczasu bombę, udaremniła zamiar przez szybkie zagaszenie płonącego lontu.

BERLIN, 7 września. (P.) Z powodu pogłosek rozszerzanych przez prasę o nieuniknionej wojnie pomiędzy Bułgarią a Turcją, sfery polityczne berlińskie sądzą, że królowi Ferdynandowi uda się powstrzymać bułgarów od nieobmyślonych kroków zaczepnych, albowiem nawet w razie zwycięstwa, niema widoków, by urzeczywistniły się marzenia wojowniczo usposobionych bułgarów.

Z ostatniej chwili.

Berlin, 7 września (wł.) Gazety tutejsze donoszą, że 6 rządów państw związkowych Rzeszy złożyło Radzie związkowej wnioski o obostrezenie przepisu w celu ochrony t. zw. łamistrąjków przed terorem strajkujących.

Białogród, 7 września (wł.) Oficjalna „Samouprawa“, która dotychczas zachowywała uporczywe milczenie o akcji hr. Berchtolda, zamieszcza obecnie długi artykuł, w którym dowodzi, że małe państwa bałkańskie nie powinny się obawiać mocarstw europejskich, gdyż żadna egoistyczna polityka bałkańska nie będzie miała powodzenia tak długo, jak długo Europa będzie czuła, że leży w jej interesie nieprzesuwanie obecnych punktów równoważących na Bałkanach, należy zatem spokojnie przyglądać się biegowi obecnych wydarzeń.

Londyn, 7 września (wł.) Biuro Reutersa donosi, że ostatnie projekty hr. Berchtolda badał szczegółowo sekretarz stanu Grey, i wydał o nich pochlebną opinię.

Paryż, 7 września. (wł.) W Mogadorze wyładowali żołnierze marynarki francuskiej, przybyli na 2 pancernikach. Przywódcy plemion okolicznych starają się połączyć z Elhibą. Do Kasablanki nadeszły 4 torpedowce dla strzeżenia kontrabandy, przemycającej broń pochodzenia wyłącznie niemieckiego.

Włodeń, 7 września. (wł.) Szoferzy dorożek samochodowych postanowili zastrajkować podczas olbrzymiego zjazdu na kongres eucharystyczny. Powodem jest domaganie się właścicieli, by szoferzy ponosili część wydatków na benzynę.

Nowy Jork, 7 września. (wł.) Z Meksyku donoszą, że konsul niemiecki Weber, z Sourazu zginął bez śladu. Domyślają się, że zamordowali go powstańcy.

Strassburg, 7 września. (wł.) Sekretarz partii socjalistycznej (demokr.) w Niemczech stwierdził na tutejszym zjeździe, że ostatnie wybory do parlamentu kosztowały partię niemiecką 3 miliony marek.

(Telefonem z Warszawy).

Lokteryja. Dziś jako w 2 dniu ciągnięcia 2-giej klasy 199 loteryi klasycznej Królestwa Polskiego, padły następujące główne wygrane:

10,000 rb. nr. 22,219.

2,000 rb. nr. 16,995.

1,500 rb. nr. 7,177.

1,000 rb. nr. 19,093.

400 rb. nr. 15,742, 19,673.

150 rb. nr. 5058, 6974, 12016, 12701, 15755,

18047, 21967.

„ODEON“

Sobota, Niedziela i Poniedziałek.

Tygodnik Ilustrowany

wypadki ostatniej chwili.

Indyk p. Browna

komiczny

Strach przed grzechem

dramat w wyk. art. teatru Eleonory Duse.

Miłość z przeszkodami

komedia

Przeгляд „pociesznych“ wojsk w Petersburgu w obecności Najjaśniejszego Pana.

I ja chcę żyć....

dramat w wyk. art. teatrów amerykańskich.

2779

Tabela wygranych.

Dziś, w 1-ym dniu ciągnięcia II-ej klasy 199-ej loteryi klasycznej Królestwa Polskiego, główne wygrane padły jak następuje:

Rb. 4,000 № 19047.

Rb. 500 № № 3155 6275.

Rb. 400 № 18204.

Rb. 150 2073 2252 4221 6995 8691 8760 10747 11477

14050 16389 21764 22489 22546.

Rb. 50 № № 551 1429 1707 1955 2212 2865 3250

3615 3881 3934 4101 4205 4215 4775 4970 5329 6317 6779

8936 9463 10313 11031 12326 13159 15112 16242 16248

16264 17258 17736 17756 18560 18675 19494 21463 23071.

Rb. 35 № № 23 82 98 106 214 55 335 413 59 624

95 702 61 835.

1005 15 72 151 64 210 17 25 56 84 583 401 18 57 82

84 552 70 96 683 751 65 800 8 9 48 49 93 902 52.

2015 34 76 80 145 54 207 29 312 50 57 64 97 407 15

72 80 95 506 41 43 670 770 83 91 892 907 51 53 64

78 99.

3008 147 54 224 30 324 400 608 59 61 84 99 726 95

819 26 54 66 918 77.

4028 100 36 68 79 275 505 9 51 609 22 27 70 704

32 42 61 921 29 79.

5010 13 82 118 219 41 84 378 83 404 27 30 59 60 63

79 517 42 619 45 40 70 73 701 11 89 879 916 21 22.

6053 68 177 213 28 44 594 98 451 90 530 51 79 608

8 41 50 787 99 816 50 42 66 908 29 75.

7017 98 169 76 92 98 234 66 368 88 96 408 62 549

62 601 8 15 18 69 726 76 872 89 918 71.

3050 143 83 85 229 43 308 99 435 68 81 505 42 51 85

93 602 17 61 65 762 80 813 22 60 937.

9105 9 75 87 241 52 87 309 10 412 90 93 541 56 74

87 618 51 65 784 858 61 94 920 58.

19067 285 542 511 32 36 45 52 632 744 46 57 93 847

62 65 80 905 26 62.

11055 181 202 20 51 83 344 46 49 60 400 45 556 67

88 635 75 83 97 783 880 88.

12004 21 32 56 263 73 74 310 45 493 544 605 15 20

59 70 76 96 709 28 99 828 40 58 98 903 22 23.

13006 58 156 80 81 216 47 79 317 25 58 63 81 505

58 99 688 90 755 70 829 78 925 47 62 76 80.

14072 189 209 529 25 80 424 92 504 6 18 64 67 84

92 638 66 96 789 75 823 53 918 77.

15049 89 92 154 208 30 54 70 305 11 60 74 401 68

541 605 60 794 851 70 75 94.

16034 47 92 102 64 232 50 81 375 502 30 50 88 602

60 705 75 966.

17013 17 60 74 110 49 219 65 80 357 489 609 704 841

58 970 72.

18001 40 48 51 70 84 142 55 329 34 46 47 54 62 70

468 79 602 774 839 43 75.

19004 47 67 70 83 158 61 79 235 42 48 585 95 426

32 56 80 515 49 52 90 612 24 84 706 61 65 85 896 938.

20049 84 96 110 67 224 336 47 410 12 16 523 55

637 48 50 746 814 41.

21025 99 115 250 308 25 42 9 11 22 29 535 69 628

57 86 715 70 816 59 95.

22093 227 98 305 45 50 53 98 99 431 54 45 75 579

92 701 64 69 851 62 941 47 88.

23050 51 126 250 87.

Księgarnia „Przeglądu Katolickiego“

UL. ŚW. ANDRZEJA № 3.

Poleca: z nadchodzącym rokiem szkolnym materiały piśmienne w wielkim wyborze. Ceny niskie.

†

KONSTANCYA z KUCIŃSKICH STASZEWSKA

obywatelka Bałut,

po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona śś. Sakramentami zmarła dnia 6 b. m. o godzinie 2 i pół popołudniu w klinice Poznańskich, przy ul. Targowej № 1, przeżywszy lat 41. Wyprowadzenie drogiej zwłok do dolnego kościoła św. Józefa nastąpi dnia 7 o godzinie 5 i pół po południu, pogrzeb zaś z kościoła odbędzie się w dniu 8 o godzinie 5 na stary cmentarz katolicki. Nabożeństwo żałobne odbędzie się w poniedziałek o godz. 10-ej rano w tymże kościele. Na smutne te obrzędy zaprasza krewnych, przyjaciół i znajomych pozostały w nieutulonym żalu

M A Ż.

Wyśmienitej dobroci!

PAPIEROSY

KLEJNOT
100 szt. 60 k., 25—15, 10—6, 5—3.

SALUT
10 sztuk 3 kop.

Poleca

T-wo A. N. Bogdanow i S-ka w Petersburgu.

Dostać można we wszystkich składach i dystrybuoyach tabacznym.

Wyśmienitej dobroci!

Wyśmienitej dobroci!

Wyśmienitej dobroci!

Ogólnie znany z dobrego kroju i starannego wykonania zakład krawiecki

J. Kozłowski

przeniesiony został z Benedykta, na ul. Mikołajewską № 22 parter. 2525

SPIEWU

w krótkim czasie wyucza profesorka-artystka uczennica pierwszorzędných nauczycieli zagranicznych. Pasaż Majera № 10, m. 10. Zastać można od 4—5. 3256

OSOBY zamieszkałe na prowincyi przechodzą **SPOSOBEM PIŚMIENNYM** całą naukę: buchalteryi, korespondencyi, stenografii, matematyki, kaligrafii i innych. Programy gratis. Programy gratis.

Kursy Handlowe Gracyana Pyrka
Warszawa, Świętokrzyska 17.

Drukarnia S. Kędzierskiego
STARANIE I TERMINOWO WYKONANIE ROBÓT DROKARSKICH.

CENY NIZKIE. Ulica **ANDRZEJA** № 17.

Zaginęła suka do polowania

biała, łeb brązowy z siwą plamą, wabi się ELLA. Nosila numer na karku 1302. Ostrzega się przed nabyciem. Znalazca zechce odprowadzić **za nagrodą rb. 25** do **BRUNO RAMISCH** Senatorska 18.

Agenci

poszukiwani do firmy A. Błachowicz i S-ka. Widzewska 83, m. 26. 3384

Resztki

a także skóra angielska 45 kop. łokieć, plusz na męzkie ubrania 75 kop. łokieć. Widzewska 83 m. 26. 3386

Poszukuje się do biura fabrycznego samodzielnego, energicznego i systematycznego

BUCHAŁT: RA

wymagana większa rutyna handlowa i pewna znajomość języka niemieckiego. Wynagrodzenie roczne 1,500 rubli. Oferty sub „K. 1435” w „Rozwoju”. 3264

Przybłąkała się

SUKA

(wyżeł), maści żółtej, białe łapy. Odebrać można: Dzielnia № 56, w warsztacie. 3388

Doświadczony

NAUCZYCIEL
(Niemiec) 3254

udziela lekcji niemieckiego języka w domu i poza domem **G. Bühler, ul. Orła 3 m. 2.**

INSTYTUT ROENTGENOWSKI
dla celów diagnostycznych

został przeniesiony z ulicy Zachodniej № 72, na Wólczańską 21. Godz. przyjęć 9-11 i 4-7. Telefonu 15-05. 3372

Teatr „Illusion”
PIOTRKOWSKA 17

Program od 5 do 12 września r. b.

Stracony raj
wesoła operetka w 2-ach akt.
Adela
poleka kupieciska z now. rep.
! Br. Monitz!
duet: akrobaci na kółkach i 10-letni silacz z rozo. 15 gum.
Siostry Goldsztain
duet operetkowy.
! Sisi i Fifi!
Muzykalny kom. duet.
Woakowaki
Poleki kup. konik z nowym rep.
w Błokopie
nowa seria obrazów.
Z powołaniem Dyrektora
2775 **Aniołkiewicz.**

AGENCI polacy, zdolni, energiczni, uczciwi, z doświadczeniem, potrzebni do sprzedaży nadzwyczaj łatwych zbycia wydatków we wszystkich miastach gubernialnych i powiatowych. Wynagrodzenie, przewidywane. Oferty wraz z referencjami należy przesyłać: **Warszawa, ul. Żórawia № 38 m. 25.** 2769

POTRZEBNA
REPESIARKA i FORMIARKA

Andrzeja 52.
do fabryki pończoch. 3275

OKAZYJNIE!
w mieszkaniu prywatnym firanki, sztory krajowe i zagraniczne, hafty kaliskie i szwajcarskie oraz resztki na bluzki; żaboty, kołnierze, woalki. **Ceny fabryczne. Wielki wybór.** Andrzej 44, m. 2. 2777

Zakład chirurgiczny-ortopedyczny **Dr. Tomaszewskiego**
Andrzeja 8.
Leczenie skrzywienia, aparaty mechaniczne, masaż, elektryczne i gimnastyka lecznicza. 3246

Pracownia

Helma i Maryl Wronieckich. Wykonywa suknie i kostiumy damskie, podług najnowszych żurnali, starannie i akuratanie. Piotrkowska 90, lewa oficyna II piętro. 3376

Pracownia sukien i kostiumów damskich

M. Sadowskiej

przeniesiona z ul. Wysokiej 28, na ul. Nawrot № 37, m. 1. 3338

Mebel żelazne, materace, wózki, naczynia emalowane, aluminiowe. Wyżymaczki prunusy, najtaniej na raty.

Chodkowski i Lanck.
Mikołajewska 25. Telef. 2455. 3380

Dr. Schoeneich

mieszka obecnie 3566
Piotrkowska № 87.
Telefonu 14—30.

ChOROBY DZIECI.

Dr. Gustawa. 2786
Zand-Tenzenbaum
powrócił i mieszka obecnie na ulicy Piotrkowskiej 145, telef. 24-16. Przyjmuje z chorobami moczopłciowymi i skórnoimi (kobiety i dzieci) od 11 rano do 1 po p. i od 6 i pół do 8 po p.

„The Bio Express”

Zielona 2. Od dziś sensacyjny program

Nad program: **Wielka atrakcyja kinematograficzna**
Święte kłamstwo
oraz 8 pięknych obrazów.

wtrząsający dramat z życia, w wykonaniu najlepszych art. król. teatru w Kopenhadze z p. **ASTRA NILSEN** na czele.

Program trwa 2 godziny.

Zakład Freblowski I. Kuglowskiej

SKWEROWA № 16 (obok ogrodu)

prowadzony na sposób zagraniczny. Niemiecka konwersacja, rysunki, gimnastyka szwedzka i rytmiczna, pośladki, śpiew, tańce, siódki, spacer. Opieka lekarska. — Zapisy dzieci od lat 4-eh między 5-6 po poł. Zajęcia 2-go września. 3510

DRABNE OGŁOSZENIA.

AIAIAI! Pierwszorzędne biuro pedagogiczno-rekomendacyjne Ludwińskiej, Piotrkowska 109, poleca nauczycielki, freblanki różnej narodowości, na godziny, na stałe; bony, gospodynie, kasyerki 7778-12-3

AIAIAI! Potrzebny kucharz-ogrodnik ze świadectwami. Kantor „Pomoc” Przejazd 14. 7857-5-2

AIAIAI! Kaucyonowane biuro nauczycielskie Adamowiczowej ul. Piotrkowska 103. poleca: profesorów z wyższym wykształceniem na godziny, rutynowane nauczycielki, freblanki, wychowawczynie z doskonałymi świadectwami, cudzoziemki, bony z szyciem, inteligentna masażystka, kasyerki, pielęgniarki gospodynie. 2811-6cs-6

AIAI! Szafy, otomane, łóżka z materacami, bielizniarkę, tremo, biurko, bibliotekę, etażerkę, kredens, stół, krzesła, meble salonowe, lampy, obrazy, drobizgi, rozprzedam tania. Nowo-Cegielniana 6 m. 7, front. 7653-5wscs-5

AIAI! Świetnie prosperująca pierwszorzędna szkoła freblowska jest do odstąpienia z powodu kupienia posiadłości na wsi. Wiadomość Biuro nauczycielskie, Ludwińskiej. 7863-3-1

AIAI! Meble różne z kilku pokoiów, wyjeżdżając rozprzedam tania, oraz garderobę. Konstankowska 45-11. 7880-4-1

AIAI! Meble rozprzedam za bezcen byle zaraz: kredens ozdobny, stół, krzesła, szafy, otomane, tremo, słupy, łóżka z materacami, umywalnię, bielizniarkę, toaletę, biurko z fotelami, zegar, lampy, gramofon. Konstankowska 33. m. 14: 7893-1

AIAI! sprzedam bardzo tania garnitur salonowy, tremo, słupy, ekran, otomane, toaletę, kredens, stół, krzesła, szafy, łóżka z materacami, umywalnię, bielizniarkę z lustrem, biurko oraz zegar, lampy, dywany, gramofon, obrazy olejne. Piotrkowska 192, m. 5. 7897-1

AIAI! otomany, materace, leżanki, garnitury wyszycelane, sprzedaje najtaniej, przerabiam stare meble, zakładam firanki. Rozwadowska 14, tapicer. 7890-1

AIAI! Administracyi domu, rządzstwa, dozoru w fabryce poszukuje młody, energiczny, doświadczony technik. Oferty Zgierska 54-11 7867-1

AIAI! Sprzedam zaraz bardzo tania kredens, stół, krzesła, otomane, szafy do ubrania, biurko, bibliotekę, łóżko, materace, umywalnię, bielizniarkę, toaletę, garnitur mahoniowy, lustra, słupy, obrazy, etażerki, lampy, zegar. Piotrkowska 223-2. 7768-4-4

AIAI! Pania cynkowa do nafty do sprzedania. Wiadomość ul. Nowo-Cegielniana № 44 w sklepie. 7776-3-3

AIAI! Bardzo tania sprzedajemy piękne peleryny męskie. Ulica Piotrkowska 128 m. 13. 7742-3cs-3

AIAI! Biuro nauczycielskie „Probitas” Lewinsonowej, Przejazd № 6. Poleca: francuzki, angielski, nauczycielki, freblanki, bony wszelkich narodowości, gospodynie, 7763-3sw-2

AIAI! Formaszyne kupię. Tapicer na stałą robotę potrzebny. Mikołajewska 25, sklep. 7896-1

AIAI! Bicykli do sprzedania nowe. Lubelska 6. 7721-3cs-3

AIAI! Chłopiec od lat 14 potrzebny Główna 59. 7902-1

AIAI! Dwa pokoje umeblowane z wygodami dla jednego lub dwóch panów. Benedykta 10-17, front II piętro. Zgłaszać się w poniedziałek. 7903-1

AIAI! Do sprzedania mała szafa. Widzewska 119 m. 1. 7857-1

Do wynajęcia 2 pokoje z kuchnią zaraz tania. Gubernatorska 36. Wiadomość u stróża lub rzadcy. 7716-5-3

Drogista z 4 letnią praktyką poszukuje posady, łaskawe oferty w Rozwoju pod „Drogista” 7796-3-3

Dom do sprzedania drewniany na rozbiórkę, dowiedzieć się można na ulicy Średniej 63, u Dzwoniawskiego. 7816-3-3

Filię piekarską przyjmę, mogę złożyć kaucję, jestem dobrze obeznana z tego rodzaju handlem. Mikołajewska 67 m. 44. 7865-1

Filia piekarska z urządzeniem spożywczym i budka do węgla, Ul. Wójtowska 16. Dąbrówka. 7865-1

Filia piekarska do sprzedania. Ul. Przędzelniana № 91. 7869-1

Gospodynini z szyciem poszukuje miejsca, w miejscu lub na wyjazd. Oferty Rozwój C. A. 7893-5

Jeden i dwa pokoje z kuchnią, od października do wynajęcia. Wysoka 28. 7893-5

Kuchnię dużą oddam bezdzietnemu małżeństwu za usługę. Pożądane piśmienne rekomendacje. Wiadomość Nowo-Targowa 16 m. 1, parter od 3-4 p. 7791-3-3

Lekcyj jęz. francuskiego udzielam w szkołach i prywatnie. Patent z ukończenia kursów w Paryżu, świadectwo rządowe. Od godz. 3-5 popoł. Wólczańska 41. 7887-8s-1

Lokaj ze świadectwami poszukuje zajęcia. Andrzeja 7, u szwajcara. 7848-2-2

Magieli do sprzedania. Grabowa 13. 7854-2-2

Maty trzcinowe w dobrym gatunku okazujecie tania do sprzedania w każdym czasie. Szosa pabianicka róg Chocianowic. 7840-3-2

Mieszkanie po 2 pokoje z kuchnią do wynajęcia zaraz, albo od 1 października. Ul. Rozwadowska 15. 7799-3-2

Meble sprzedam bardzo tania, biurko, tremo, szafa, bibliotekę i stoliki. Zastać można 10-3, 6-9. Wólczańska 159 m. 5. 7787-5spn-2

Młoda panienka, ukończywszy 4-ro kl. pensję, poszukuje jakiegokolwiek posady: za kasyerkę do apteki, lub sklepu galanteryjnego, do biura na praktykę; wymagania skromne. Wiadomość Zachodnia 11 m. 2. 7788-3sc-1

Magieli i budka z węglem do sprzedania. Piękna 32. St. Rokicie. 7782-2s-1

Meble używane do sprzedania: łóżka orzechowe z materacami, toaleta, stoliki, garniturek, biały, serwis na umywalnię, kredens nowy, sypialnia dębowa nowa. Zachodnia 51, stolarnia. 7901-3-1

Maszyny bębnowe mało używane sprzedam tania, Ulica Aleksandryjska 28. 7904-4 wsw-1

Maszynę do szycia bardzo tania sprzedam. Długa 64. Skład gramofonów. 7889-1

Młody człowiek, obeznany z biurowością i posiadający języki: polski, rosyjski, poszukuje zajęcia w biurze, kantorze lub innym. Łaskawe oferty w Rozwoju pod literą S. 7862-2-1

Meble dębowe sprzedam tania Wólczańska 250 stróż wskaże. 7861-5wsc-1

Mieszkanie 3 pokoje, kuchnia, przedpokój, wanna, klozet, I piętro do wynajęcia zaraz, lub od 1 października. Pańska 77. 7856-2-1

Mały sklep galanteryjny do sprzedania na dogodnych warunkach zaraz. Wiadomość Piotrkowska 40, u portjera. 7870-3-1

Można zastąć od 3-4. Mikołajewska 9 m. 2. 7868-12wsc-3

Osoba inteligentna, wiek średni, poszukuje posady gospodyni obeznana w zakresie cukierczym, mlecza, restauracji Oferty Rozwój pod lit. J. K. 7866-1

Potrzebna dobra szwaczka, znająca kraj. Dowiedzieć się u stróża. Piotrkowska 167. 7874-2-1

Potrzebny uczeń do zakładu felczerskiego z 2-u klasowym wykształceniem. Rzgowska 33. 7877-1

Potrzebna bona z średnim wykształceniem z szyciem do trojga dzieci. Południowa 42-1. 7877-1

Prośby, sprawy karne, apelacje, kasacje, kontrakty, paszporty zagraniczne. Dawid Maków, Widzewska 56. 7872-1

Panienska do składu wędlin potrzebna. Gubernatorska 26. 7868-5-1

Płac z domkiem o dwóch mieszkaniach do sprzedania przy trakcie Lagiewnickim, pod lasem Heintzla. Wiadomość w sklepie Frankowskiego. 7858-1

Pokój z kuchnią do wynajęcia 150 rub. rocznie. Wiadomość Widzewska 42 m. 11. 7880-1

Poszukuję korepetycyi mając kilkoletnią praktykę. Andrzeja 11, III piętro. 7855-3-1

Potrzebna panna do sklepu pierwszeństwo fryzyerom. Andrzeja 1. 7864-2-1

Potrzebny uczeń do warsztatu mechanicznego. Aleksandryjska 28. 7883-1

Potrzebna prasowaczka. Kamienka 4. 7892-1

Pokój słoneczny do wynajęcia, może być z całodziennym utrzymaniem. Piotrkowska 82-18

Pralnia chemiczna i białej bielizny z wyrobioną klientelą, od kilku lat zaraz do sprzedania, z powodu wyjazdu. Wiadomość Aleksandrowska 29

Potrzebna panna do sklepu spożywczego, ze znajomością języka niemieckiego. Ul. Andrzeja № 46. 7894-1

Potrzebny czeladnik szewski. Widzewska 59 m. 20. 7885-1

Przyjmę panienkę przyzwoitą na mieszkanie. Ul. Widzewska 145 m. 34. 7891-1

Potrzebny zdolny czeladnik krawiecki. Główna 9. Wierzbicki. 7884-1

Potrzebne zdolne i uczennice do pracowni Kościńskiej. Zielona 23. 7813-1

Pokój umeblowany przy wdo- wie, dla inteligentnej osoby. Przejazd 32 m. 3. 7804-3sw-2

Pianino krzyżowe z moderatorem do sprzedania. Wiadomość Główna 11 m. 20. 7777-3-sp-2

Potrzebne uczenie do pracowni sukien. Nauka kroju, szycia i haftu. Piacowa 11, Stefanowa. 7750-3cs-3

Potrzebny wspólnik do interesu hurtowego, egzystującego od lat 12, dającego czystego zysku rocznie rb. 3,000. Od wstępującego dopółki wymagana jest gotówka rb. 2,500. Oferty składać w redakcyi „Rozwoju”. pod W. J. 7831-2-2

Patentowana nauczycielka muzyki udziela lekcji na fortepianie. Wiadomość u W-jej Szopskiej, Dzielnia 3. 7843-3-2

Potrzebna młodsza z praniem Spacerowa 32 m. 6. 7826-2-2

Potrzebna dziewczyna do pralni lat 14. Konstankowska 56, do posług domowych. 7825-2-2

Potrzebni czeladzie tapicerscy. Piotrkowska 108 tapicer. 7852-2-2

Piwniarnia dobrze prosperująca tania do sprzedania z powodu choroby. Widzewska № 36. 7792-3-3

Radical“ maść poleca się od reumatyzmu, egzemy, skrufulów, hemoroidów, ran, oparzenia i wszelkich chorób skórnych. Ładać w aptekach i składach aptecznych. Kantor w Łodzi, Piotrkowska № 10, telefon 24-91. 6194-20s-8

Sklep z mieszkaniem do wynajęcia od 1-go października Rzgowska 89. 7900-2-1

Sklep kolonialno-spożywczy do sprzedania lub samo urządzenie. Rokicińska szosa, Wina 8. 7879-1

Sklep do wynajęcia przy monopolu. Wesola 5, Chojny. 7875-1

Sklep kolonialno-dystrybucyjny jest od 1 października do sprzedania z powodu zmian rodzinnych. Widzewska 32. 7801-2s-2

Sklepik spożywczy z nowym maglem zaraz bardzo tania do sprzedania w Zgierzu na leżycyckim trakcie, dom Zasadzkiego. 7328-3s-2

Sprzedam 2 maszyny i maszyny na 12 rubli. Ulica, Złota 3 m. 57. 7393-5s-1

Sklep kolonialno-dystrybucyjny do sprzedania zaraz z powodu wyjazdu. Wiadomość: Orla № 16. 7748-3-3

Sklep kolonialno-dystrybucyjny do sprzedania vis-a-vis dwóch fabryk. Ul. Rzgowska 9. 7723-6-5

Sklep kolonialno-spożywczy do sprzedania zaraz albo od 1 października. Radwańska 48 7836-3-2

Sw w dobrym punkcie do sprzedania z powodu choroby. Gra- dziernika kolonialno-dystrybucyjny. Zielona 40. 7866-3-3

Sklep do sprzedania galanteryjno dystrybucyjny. Radomska nr. 4. 7780-3-3

Sklep kolonialny do sprzedania lub do wynajęcia. Zakątna 64

Udzielam lekcji muzyki fortepian, teoria i harmonia podług programu konserwatorium. Słowiańska 6 m. 19. godz. 6-9. 7785-3w-1

Uczennica VI-tej klasy, pensji prywatnej, poszukuje korepetycyi. Wiadomość: cukiernia Nowy Rynek 4. 7740-3pts-3

Udzielam lekcji muzyki fortepian, teoria i harmonia podług programu konserwatorium. Słowiańska 6 m. 19. godz. 7-9. 7785-3-sw-2

Warsztat ślusarski do sprzedania. Pańska 97. 7724-3-3

Zaginęły kwity wydane przez Zarząd kolejek dojazdowych, na imię Zygmunta Skórzewskiego, a mianowicie, na 50 rub. od 28 stycznia 1910 za nr. 207, i na 250 rub. od 8/21 września 1910 r. za № 253. 7795-1

Z powodu likwidacyi zupełna wyprzedaż gramofonów i płyt po cenach niżej kosztu, oraz bufet i pulki. Długa 64. 7888-1

Zdolna krawcowa poszukuje szycia w domach prywatnych ulica Piotrkowska 133 sklep. 7794-3sw-2

Zdolna krawcowa poszukuje zajęcia w prywatnych domach. Wysoka 46 m. 15. 7793-3-2

Z powodu wyjazdu okazujecie do sprzedania szafa mahoniowa rozbierna rb. 25. Wiadomość: Zachodnia 68 u stróża, od godziny 1-ej. 7744-3pts-3

Zupełna wyprzedaż muzycznych instrumentów i piśmiennych materiałów, także bufet długi, tania. Widzewska 151. 7751-3-5

Z powodu zmiany interesu sklep do sprzedania zaraz. Wólczańska 139, wiadomość na miejscu. 7800-3-3

Zaginął pies (zweinos) maści Zszpak, uszy obcięte, długi ogon. Odprowadzić proszę za nagrodą. Widzew, za niemiarną do Augusta Rupperehta. 7833-2-2

Zaraz sklep do sprzedania rzeźniczy lub też urządzenie z powodu wyjazdu za bezcen. Na Zgierskiej, wiadomość przy ul. Nowaka 5. u Guzowskiego. 7834-3-2

Zdolni malarze mogą się zgłosić. Wólczańska 117. 7832-3-2

Z pokoje z kuchnią od Października do wynajęcia. Dzielnia 1. wiadomość u stróża 7856-1

Z pokoje z kuchnią od Października, do wynajęcia. Przejazd 48. 7756-3cs-5

500 rubli pożyczki poszukuję do rozwijającego się interesu. Procent od umowy. Gwarancja. Oferty w Rozwoju pod X. N. 7886-1

Zagubione dokumenty.

Adam Berft Matejuszewicz zagubił paszport wydany z urzędu gm. Kieselina, gub. Wołyńskiej. 7822-3-2

Gastorowska Bronisława zgubiła paszport wydany z gm. Woźniki, gub. Piotrkowskiej. 7885-3-1

Jan Frontczak zagubił paszport wydany z gm. Krzykosy pow. Kolskiego gub. Kaliskiej. 7818-3-2

Michał Winowicz zagubił kartę od księżki legitymacyjnej wydaną z fabryki K. Bennicha. 7878-1

Stefania Domicela Wierzbicka, zagubiła paszport wydany wójttem gminy, Sokolniki, powiatu Wieluńskiego, gub. Kaliskiej. 7871-5-1

Władysław Michałowicz zagubił paszport wydany z gm. Wróblew, pow. Sieradzkiego. 7827-3-2

Walenty Adamczyk zagubił kartę od paszportu wydaną z fab. Hofrichtera. 7824-3-2

Zgubiono kartę od paszportu wydaną na imię Adolfa Brochockiego. Akc. Tow. Markusa Kohna. 7820-3-2

Zaginęła karta od paszportu wydana z fabryki Hirsberg i Birnbaum, na imię Agaty Zylke. 7759-3-3

Zaginął paszport na imię Anny Münzer. Wydany z gminy Chojny, pow. Łódzkiego. 7891-3-1

Zaginęła karta od paszportu wydana z fabryki Artura Meistra na imię Franciszka Walczaka. 7847-1

Zaginął weksel na sumę 50 rubli. Wystawiony przez Jorka Hattenbergiera in blanco na zlecenie Hermana Stritzla. Weksel powyższy jest nieważny. 7823-1

Samobójstwem

byłoby to dla nas, gdybyśmy nie starali się w każdym wypadku dostarczać Klienteli naszej możliwie najlepsze w naszej branży, wszak nie pragniemy aby odbiorcy naszych wyrobów tylko raz jeden kupowali i niezadowoleni więcej nie odwiedzali nas. Niepodobnieństwem byłoby wtedy istnieć nadal i nasze stanowisko zaszczytnie zdobyte u Sz. Klienteli, byłoby zachwiane. Nawet jedna próba już wystarczy, aby zdobyć u W. P. dla siebie stalego odbiorcę. Polecamy dla próby na pierwsze raz nasze palta jesienne po cenie od rb. 14.90, z najlepszego materiału po cenie od rb. 22.50, wreszcie nasze ubiory dziecięce, które posiadamy stale na składzie, po najrozmaitszych cenach.

Schmechel i Rosner
Piotrkowska 100. 2783

Podmistrzini ośchu łódzkiego pod firmą „Florentyna” Główna № 16 wykonywa wszelkie roboty podł. żurnalni paryskich i angielskich. Przyjmuję uczenie do nauki kroju i szycia.

CASINO
Od dziś do poniedziałku
9 września wyłącznie

WYSTĘPNA DROGA
Prywatna sekretarka
Komedia w wykonaniu najlep-
szych artystów amerykańskich.
Orkiestra koncertowa.

Wspaniały dramat w 2 częściach. Główna
rolę wykonał najslawniejszy
dziś w świecie kinematografik.
Przeгляд pociesznych wojsk
w Petersburgu
Orkiestra koncertowa.

Wyzsza szkoła kroju i szycia
„Józefiny”
Nagrodzona na wystawie pracy kobiet w Warszawie złotym medalem
w Belgii — srebrnym i dyplomami uznania.
Łódź, Piotrkowska № 34.
Kursy wyższe i niższe. Metoda kroju podług systemu francuskiego
i angielskiego. Gruntowna nauka pasowania, mierzenia i upinania.
Dla początkujących przygotowawczy kurs szycia. Przy szkole duża
pracownia sukien, gdzie uczennice nabierają wprawę i gustu. Po zło-
żeniu egzaminu w Cechu uczennice otrzymują patenty cechowe lub
świadectwa prywatne. Na miejscu duży wybór manekinów.
Przyjmuje się obstalunki podług zdjętej miary. Zamiejscowym
wysyła się za zaliczeniem pocztowym. 3456

Fabryka Chałwy
Najlepszą orzechową i czekoladową chałwę po przystępnych
cenach dostać można w fabryce cukierków i chałwy
H. WRÓBLEWSKI.
Łódź, ul. Wolborska nr. 16, dom własny. 2757

Skład Nafty, Soli i Sledzi
S. Z. Bergera
został przeniesiony od 1 września r. b. z ulicy Nowomlejskiej nr. 8
do domu własnego przy ul. Średniej nr. 25. Telef. 635.

SZKOŁA PRZYGOTOWAWCZA KOEDUKACYJNA
Michaliny Drabarkowej
pod kierunkiem doświadczonego nauczyciela, przysposabia do śred-
nich zakładów naukowych. Konwersacja niemiecka, a na życzenie
i język francuski. Zakład prowadzony jest podług ostatnich wyma-
gań pedagogiki i higieny, posiada muzeum szkolne. Targowa 52.

Szkoła przygotowawcza koedukacyjna
MARYI CHOJNACKIEJ
przeniesiona z ul. Pańskiej № 4 do większego
lokalu przy ulicy Konstantynowskiej № 57.
Przysposabia gruntownie chłopców i dziewczynki do szkół średnich.
Przy szkole urządzony zakład freblowski dla dzieci od lat 4. Kursy
dla freblanek. 5268

Zarząd drogi żelaznej Fabryczno-Łódzkiej
niniejszem podaje do powszechnej wiadomości, że na sta-
cyi towarowej Łódź-Fabr. w dniu 12 września n. st. 1912 r.
o godzinie 10-ej rano na zasadzie artykułu 84 ogólnej usta-
wy rosyjskich dróg żelaznych, będą sprzedane z głośnej licy-
tacji niewykupione przez odbiorców towary przybyłe za
frachtami: Zamirze Aleks. 4767 kiszki wołowe solone, wy-
syłający Kagan, zaliczenie 290 rb.; Zamirze Aleks. 2178 wę-
dliny, wysyłający Rozin; Zamirze Aleks. 4880 słonina solo-
na, wysyłający Rozin; Libawa L. R. 31326 masło kokosowe,
Akcyjne T-wo Libawskiej olejarni dawniej Killera; Warszawa
W. 489313 kiszki solone, wysyłający Webelman, zaliczenie
150 rb.; Kiszyniów Pol. Z. 133944 wino besarabskie, wysy-
łający M. Szejnberg, zaliczenie 16 rb. 30 kop.; Warszawa-m.
Ł. F. 10015 likiery i koniaki zagraniczne, wysyłający Louis
de Bari; Niżni-Nowogród M. Niż. 52713 rogoże nowe, wysy-
łający Tichomirow; Kazań M. Kaz. 46929 rogoże nowe,
wysyłający Tichomirow.
W razie gdyby licytacja w dniu wyżej oznaczonym
do skutku nie doszła, to powtórna ostateczna sprzedaż
odbędzie się w dniu 13 września n. st. 1912 roku o godzinie
10-ej rano. 2789

NA SEZON JESIENNY
poleca swą
Pracownię sukien, okryć i kostyumów damskich
Wanda Proppe
Łódź, ul. Piotrkowska № 165 (róg św. Anny).
Techniczny kierunek spoczywa w rękach znakomitej krojczyni pierwszorzędnej pra-
cowni warszawskiej (Kwiatkowska-Rościszevska).
Wykwintne i solidne wykonanie! Wielki wybór pięknych, najnowszych dodatków,
wyłącznie zagranicznych! Najnowsze wiedeńskie i paryskie żurnale nadeszły.
!!! Ceny kalkulują ściśle !!! 5338

W SZKOLE MUZYCZNEJ
Maryi Bojanowskiej
Mikołajewska № 9, m. 4
zapis uczenie już rozpoczęty.
Klasy fortepianowe w roku bież. obejmują profesorowie: Henryk Melcer,
Stanisław Nirstein, Tadeusz Mazurkiewicz, Helena Kijeńska i Zygmunt Szczepań-
ski. Klasę śpiewu solowego obejmie prof. Józefina Szezygierówna. Klasy
teoretyczne prowadzić będą prof. Alojzy Dworzaczek i Helena Kijeńska.
Lekcje rozpoczynają się 16-go Września. 2785

Dr. Leon Szayerowicz
powrócił.
Choroby kobiece i akuszeria,
Rozwadowska № 4.
3286 Telef. 10-66.

Dr. Koror Garsobudai
choroby kobiece.
Piotrkowska 121, tel. 18-07, przy-
muje codziennie od 5-6 po poł.
W niedzielę od 9-12-ej. 2721

Dr. J. Malowist
powrócił. Choroby dzieci i
wewnętrzne. Godziny przyjęć,
od 9-10 zrana i od 5-6 po po-
łudniu. Telefonu № 1848, Mi-
kołajewska 29. 3248
Potrzebni są zdolni
mechanicy
do warsztatów Kompanii Singer
w Warszawie. Władomość w Ło-
dź, Dzielna 58, kantor kompanii
Singer, od 8-ej rano do 4-ej po
południu. 2767

Właścicielka magazynu
sukien „La Saison”
powróciła.
Pracownia otwarta. An-
drzeja II. 5332

Wincenty Aleksander
Powiadowski
nauczyciel muzyki (fortepian)
powrócił z letnich wyjazdów,
Ul. Piotrkowska 155 m. 6. 3328

Rutynowana
NAUCZYCIELKA
ma kilka godzin wolnych. Od godzin 4-ej po poł. Adres:
Pańska 36 m. 20, między 5-6. 3374

wrazie
zasłabnąć na tle żołądkowym (dysenterja,
rozstrój żołądka i t. p.), trzeba mieć sta-
le w domu wino francuskie
Saint-Raphael
W czasie zeszłorocznej epidemii dowie-
zionem było, że wino „SAINT RAPHA-
EL” wyróżniło się swymi dominującami
zaletami, ono wzmacnia, reguluje trawie-
nie i przywraca siły 2741

Na etykiecie
każdej butelki
ten podpis. *S. Raphael*

Gra o mistrzostwo w piłkę nożną
W niedzielę, d. 8-go września o godz. 9¹/₂ rano
UNION-TOURING CLUB
a placu sportow ym, Srebrzyńska 37/39, po południu o godz. 4-
NEWCASTLE-KRAFT
na placu sportowym, Srebrzyńska 37/39.
Wejście rano i po południu 15 i 25 kop. Siedzące miejsce
5 kop. Kupon do łoży 40 kop. 5339

Uczęszczaj Pan na kursy języków nowożytnych Dra Kummera, jeżeli chcesz się wyuczyć języka angielskiego.

Podczas nauki słyszy Pan tylko mowę angielską. Pan sam mówi również tylko po angielsku. Jest to zupełnie tak, jak gdyby Pan był w Anglii. A nawet więcej! Gdyż Pan natychmiast rozumie to, co mówi do niego nauczyciel. Każde słowo i każde zdanie objaśnia Mu bowiem nauczyciel za pomocą naszej metody w sposób łatwy i przystępny. W ten więc sposób od pierwszej lekcji posiłkuje się Pan w rozmowie z nauczycielem wyłącznie językiem angielskim. Ani jednej chwili nie traci się na tłumaczenie na język ojczysty Pana. Wszelkie objaśnienia udzielane są Panu w języku angielskim. Dlatego też jest Pan zmuszony posługiwać się również tylko tym językiem.

Z dźwiękami obcej mowy rychło się Pan oswoi. Przemień wprawdzie niepostrzeżenie przyzwyczaj się Pan mówić po angielsku do dobrego akcentu, a co więcej, bez trudności. Ten sam sposób wykładania stosowany jest do wszystkich języków w naszym zakładzie. Wskutek tego uczniowie nasi nader szybko poznają język, nie odczuwając nawet ciężaru nauki. Tak samo i Pan nauczyć się może każdego obcego języka. Zadzaj Pan bezpłatnie i do niczego nie obowiązującej lekcji próbnej. — Codziennie rozpoczynają się nowe wykłady (oddzielne i w grupach).

DYREKCJA Kursów Języków Nowożytnych Dra KUMNERA. PIOTRKOWSKA 79.

3544

Dr. M. PAPIERNY

AKUSZER I SPECYALISTA
CHOROBY KOBIĘCYCH
ulica Południowa Nr. 23
Telefon 16-05.
Przyjmuje do 11 rano i od 4 p. do 6 p. poł. 3331

Dr. H. B. B. B.

Srednia 5.
Sp. Choroby skórne, weneryczne, włosów, kosmetyka lekarska. Leczenie Syphilisa Salvarsanem EHRlich-HATA 606* (wśródrynie). Leczenie elektrycznością (elektrolizem) i masażem wibracyjnym. Dla pań osobna poczekalnia. Godz. przyjęć: od 8-1 rano i od 3-8 w niedzielę i święta od 9-4 p.p. 350

Dr. L. PRYBULSKI

Choroby skórno, włosów, (kosmetyka), weneryczne i moczopłciowe i niemoczopłciowe. Leczenie syphilisa EHRlich-HATA 606-914*
Ul. Południowa № 2, telef. 13-59.
Przyjmuje od godz. 8-1 r. i od 4-8 w. panie od 5-6 po poł. Dla pań osobna poczekalnia. 2427

Dr. med. Lzyberg

Ch. skóry, weneryczno i moczopł. Godziny przyjęć: 10-1 i 6-8 Dla pań 5-6 poczekalnia oddzielna W niedzielę od 8-1-ej.
Krótka 5, telef. 25-50. 1887

Dr. Jelnicki

ul. Andrzeja 7. — Tel. 170.
Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe. Godziny przyjęć: panowie od g. 9-11 r. i od 5-8 po poł., panie od 4-5 po poł.; w niedzielę i święta 8-12 r. 1463r

Dr. S. KANTOR

specjalista chorób skórnych, włosów, wenerycznych i dróg moczowych. Gabinet Roentgenowski i światłolecznicy, Piotrkowska 144, róg Ewangelićkiej, telef. № 19-41.
LECZENIE SYPHILISU EHRlich-HATA 606.
Przyjmuje od 8-2 i od 5-9 w. Dla pań osobna poczekalnia. 425r

Dr. S. SZNITKIND

Srednia № 2. 1117
Kosmetyka lekarska (piegi przyszcze, włosy etc.), choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe. Przyjmuje od 8-ej do 2-ej po poł. i od 1 i pół do 4 w. damy od 4 i pół do 6-ej

Dr. med. J. Szwarcwasser

Piotrkowska 13.
Choroby wewnętrzne i nerwowe. Specjalnie: choroby żołądka, kiszek i przemiany materii (cukrowa, podagra, otyłość itd.). Niezbędne dla diagnozy analizy chemiczne i bakteriologiczne, wydzielenia krwi w laboratorium własnym. Od 11-1 rano i od 6-7/4, po południu. 106

Dr. Pieniążek

Sp. chor. nosa, gardła i uszu. Piotrkowska 120.
Przyjmuje od 11 do 12 w. poł. i od 5-6 1/2, wiecz. w ciągu tygodnia, za wyjątkiem niedziel i poniedziałków. 2612

Dr. L. KLACZKIN

Konstantynowska 11.
Syphilis, skórne, wener., choroby dróg moczowych. LECZENIE SYPHILISU EHRlich HATA 606.
Przyjm. od 8-1 rano i od 5-8 wiecz., dla dam od 4-5. W niedzielę i święta tylko do 1 rano. 7r48

LEKARZ-DENTYSTA

Ad. Zadiewicz
powrócił z zagranicy. Przyjmuje Piotrkowska 120, telefon 14-03. 2550

Dr. I. Silberstrom

Zawadzka 12.
Choroby skóry, weneryczne, (stosowanie preparatu 606) i moczopłciowe. Kosmetyka lekarska, (usuwanie szpecących włosów, plam i t. d.) od 12-2 p. p i od 5-8, w. Panie: 4-5. Poczekalnia oddzielna. W niedzielę od 11-3 ppo. 712r

Dr. Wacław Bernard

CHOROBY WENERYCZNE, SKÓRY, DRÓG MOCZOWYCH
Przeprowadził się na ul. Spacerową № 40, przy Andrzeja. 10-12 1/2, r. i 5-7 1/2, w.) 1483

Dr. H. Szumacher

choroby weneryczne i skórne
Nawrot 2.
przyjmuje od 8-10 1/2, i od 6-8 Po poł., panie od 5-6 i w niedzielę i święta od 8-r 376

Lekarz-Dentysta

JÓZEF HALPERN

Piotrkowska № 18.
powrócił z zagranicy i przyjmuje osobiście. Wyjęcie zębów bez bólu. Zęby sztuczne bez podniebienia. 5040

Dr. W. Butkiewicz

Specjalność: choroby skórne weneryczne 8 1/2-10 1/2, rano i od 4-7 1/2, w. W niedzielę od 9-12 rano. Zielona 19. 347r.

Przejazd № 8

(starszy) Telef. 17-14
Dr. FRANCISZEK

KOZIOLKIEWICZ

mieszka obecnie Przejazd № 8, front, I-e piętro. Przyjmuje od 9 1/2-12 i od 6-8 w.

Choroby weneryczne skórne i moczopłciowe

Dr. Stanisł. Piekarski

PIOTRKOWSKA № 115.
Przyjm.: od 9-10 rano i od 5-8 wiecz., kobiety od 4-5. 1331-r.

Dr. Zofia Garlicka

chor. kobiece i akuszerya powróciła.
Przyjmuje, jak dawniej: 9-10 rano i 4-6 po poł.
Nawrot № 1, telef. 10-41. 3522

Dr. BIRENWEIS

Srednia № 3, powrócił. Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe. Od 11-1 i 5-7

Powrócił

Dr. Rosenblatt
Choroby uszu, nosa i gardła. Przyjmuje 10-11 i 5-7. Piotrkowska 35, Tel. 19-84. 2715

Dr. Jan Cadarski

Akuszerya, choroby chirurgiczne i kobiece przyjmuje do 10 r. i 4-6 po poł. ul. Cegielińska 9 m. 4. 3526

Lekarz-Dentysta

A. Teplicki

Piotrkowska 121, I-e piętro. Od 9 1/2 do 2; od 4-8. 2451

Dr. B. Helman

powrócił 3124
Choroby uszu, nosa, gardła i krtani. Przyjmuje od 10-12 i od 5-7 w. W niedzielę od 10-1. Mikołajewska 4. Telef. 16-00.

Dr. Ark. Goldenberg

Powrócił. III Nawrot 38.
Choroby wewnętrzne, AKUSZERYA.
Do 9 1/2, rano i 5-7 po poł. 2707

Nie kupujcie Gramofonów

przy których trzeba zmieniać igły i które to strasznie niszczą płyty, gdyż są teraz

PATHÉFONY

które są najlepsze i najpraktyczniejsze, bo grają bez igieł głośno i nadzwyczaj wyraźnie.

Aparaty model „Junior“ bez płyt sprzedajemy na raty na warunkach najdogodniejszych, bo przy 6 rb. zaliczce po 25 kop. tygodniowo. Prosimy przyjść i przekonać się.

Każdy oryginalny Pathéphon jest zaopatrzony marką fabryczną umieszczoną obok. A więc wystrzegajcie się falsyfikatów.

Kto chce nabyć oryginalny Pathéphon B-ci Pathé to może dostać tylko w

Specyjalnym Składzie Pathéphonów

Łódź, Piotrkowska № 118, I piętro.

Lecznica D-ra S. Steinberga

BENEDYKTA № 3. Telefonu № 23-62.

(Stosowanie fizykalnych metod leczenia)

Orthopedyja. Mechano-terapia (skrewienia kregoslupa, choroby stawów, mięśni i kości). Gimnastyka lecznicza. Pracownia przyrządów ortopedycznych.

Gabinet Roentgenowski. Prześwietlenie i fotografowanie. Leczenie chorób skórnych.

Gabinet elektro-terapeutyczny. Arsonwalizacja. Stosowanie prądów stałych; przerywanych i sinusoidalnych. Elektroliza. Choroby nerwowe.

Gabinet światłolecznicy. Kąpiele świetlne w gorącym powietrzu. Kąpiele 4-komórkowe (vier Zellen-Bad).

skład futer

mieszający się przy ulicy Piotrkowskiej № 87, I-sze piętro, vis à vis „Louvru“

L. Tarnowski

poleca się łaskawym względom Sz. Publiczności. 2765

NAUCZYCIELKA NIEMIECKIEGO

poszukuje lekcji. Oferty w admin. „Rozwoju“ pod „100“

NOWO OTWORZONA
SZKOŁA PRZYGOTOWAWCZA
 W. Guleckiego przy współpraco-
 wnictwie p. H. Wasolek
 Wólczańska № 43
 przyjmuje dzieci od lat 6-ciu i gruntownie przysposabia do
 szkół średnich. — Lokal obszerny, wygodny, urządzony pod-
 ług najnowszych wymagań pedagogiki i higieny. — Zapisy,
 informacje—codziennie od godz. 5—6-jej po południu. 3178

WYDAWNICTWA
GEBETHNERA I WOLFFA
NOWOSCI! NOWOSCI!
Al. Dumas. Towarzysze Jehudy.
 Powieść na tle spisków z czasów Konsulatu. Z 24 ilustracyami.
 Cena 5 tomów w jednym rb. 1.20.
T. Konczyński. Zawrotne drogi.
 Powieść współczesna na tle dążeń kobiecych.
 Cena rb. 1.50.
J. I. Kraszewski. Bezimienna.
 Powieść z czasów powstania Kościuszkowskiego. Z 12 ilu-
 stracyami.
 Cena 2 tomów w jednym rb. 1.
WATERMAN NIXON. Jaką młodą dziewczyną być powinna.
 Wydanie wykwiłtne. Przekład Emilii Węsiławskiej.
 Cena kop. 80, w ozd. opr. kop. 90.
 Na składzie głównym powieść:
A. Gruszeckiego. Maryawita.
 2763 Cena rbł. 1.80.
Do nabycia we wszystkich księgarniach.

KSIĘGARNIE GEBETHNERA I WOLFFA
 w Warszawie, Lublinie i Łodzi — polecają najlepsze
 podręczniki do nauki języków obcych
 bez pomocy nauczyciela 2761
HUGO BERGERA
 Łatwa metoda języka angielskiego. Cena 1.20, w opr. 1.50
 Łatwa metoda języka francuskiego. „ 1.— „ 1.50
 Łatwa metoda języka niemieckiego. „ 1.— „ 1.50
 Toż samo, kurs wyższy, uzupełniający „ 1.60, „ 2.00

Skład win 1835
M. D. OKOJEWY
 Dzielna №. 11
Zdrowie jest bogactwem i szczęściem!!!
 Kto cierpi na żołądek, głowę i ogólne niedomaganie
 ten powinien pić **Wino żołądkowe № 7**, za-
 wierzone przez rząd za Nr. 3478. Wino żołądkowe, za-
 stowane w Ekaterynburskim pułkowym lazarecie przy cho-
 robach żołądka, wykazało znakomite rezultaty, co stwierdza
 świadectwo, wydane przez starszego lekarza w 1910 r., jak
 również w 1911 r. przez starszego lekarza szpitala Czer-
 wonego Krzyża, gdzie wino było z powodzeniem stosowane.
 Wina żołądkowe № 7 w żadnych innych składach niema
 jak tylko w składzie win M. D. OKOJEWY, Dzielna № 11.
 OLIWA do lampek 20 kop. funt. KNOTKI bezpłatnie.

Szkoła freblowska C. Daleszyńskiej, Kamienna 11,
 rozpoczęła zajęcia z dziećmi 9-go września. Kursy pedag. z fre-
 blankami, muzyka, śpiew, języki nowożytnie i sloyd od 14-go
 września. Po skończonej praktyce wydaje rządowe patenty.
 Dzieci i freblanki na żądanie znajdują stałe pomieszczenie w za-
 kładzie łódzkim i w Celinówce na wsi. 3272

CENTRALNA KLINIKA
chorób zębów i jamy ustnej
 w Łodzi, ul. Piotrkowska № 86, tel. 14-79.
 Taksa nadzwyczaj dostępna dla wszystkich. KONSULTACYA
 BEZPŁATNIE. WYRWANIE ZĘBA 15 KOP. SZTUCZNY ZĄB
 65 KOP. PRZERÓBKA I REPARACYE ZĘBÓW 50 KOP.
 Przy klinice znajduje się specjalne laboratorium do wyrobu
 sztucznych zębów. Przyjmują tylko skończeni lekarze-dentyści.

Dr. Feliks Skusiewicz
 Andrzeja 13.
 Choroby skórne, weneryczne
 i moczopłciowe
 Przyjmuje: od 9^{1/2} do 11-jej i od
 5—8. W niedziele i święta od 9^{1/2}
 do 12-jej. Telef. 26—26. 507-d

Dr. Fr. Łukasiewicz
 Stare-Zarzewska № 36,
 róg Sosnowal.
 Choroby żołądka i kiszek,
 wewnętrzne i zewnętrzne.
 Przyjmuje do g. 11 rano i od
 3-jej do 6-jej po poł. 2209r

Dr. A. Groszlik
 Zachodnia 68, (przy Zielonej).
 Choroby skóry i włosów, wene-
 ryczne i dróg moczowych. Insty-
 tut Röntgenologiczny i światło-
 leczniczy. Badanie krwi na syfilis.
 Od 8^{1/2}—11^{1/2} r. i od 5—6.
 Niedziele i święta 9-12 r. 2505

D-ka Felicya Goldberg
 Mieszka obecnie 276
 ul. Piotrkowska 107.

Dr. med. W. Kotzin
 powrócił.
 ul. PIOTRKOWSKA 71
 Choroby serca i płuc,
 przyjmuje od godz. 10—11 rano
 i od 4—6 pp. 2763r
 Na telefonie 21-19

Dr. A. S. Tenenbaum
 przeprowadził się na ul.
 Piotrkowską 145, Telef. 24-16
 Przyjmuje z chorobami wewnę-
 trznymi, żołądka i kiszek.
 przyjmuje od 8—9 r. 15—7 p n

Dr. H. Sądkowski
 Piotrkowska 120.
 Przyjmuje z chorobami wewnętr-
 znymi (spec. żołądka i kiszek).
 Codziennie od 8—10 rano i od 5
 od 7 po poł. Telef. 23-10. 259

Dr. E. Sonenberg
 Choroby skóry, dróg mo-
 czowych i weneryczne.
 CEGIELNIANA 14
 od g. 11—1 i od 4—7^{1/2}. 76r

Dr. med. Z. GOLC
 Choroby skórne i wener.
 ul. MIKOŁAJEWSKA № 18.
 Godz. przyjęć: od g. 9—12 i od
 4^{1/2}—7^{1/2}, włącz. w niedziele
 święta od 9 do 12^{1/2}.
 Na telefonie 20-60. 1877

FOSFORYZOWANA
 MAZKA MŁECZNA
 DLA DZIECI **Alipiso**
 Sprzedaż w aptekach i składach aptecznych. 3691

Lecznica chorób oczu
 ze stałymi łózkami d-ra B. DONCHINA, okulisty
 Piotrkowska 69, tel. 28—39.
 Przyjęcia chorych na stałe. Godz. przyjęć w ambulatorjum
 od godz. 10—12 rano i od 4—7 pp. 2633

SZKOŁA PRZYGOTOWAWCZA KOGEDUKACYJNA
JADWIGI MODRYGAJŁO
 ŚREDNIA № 71 ŚREDNIA № 71
 przyjmuje zapisy uczniów i uczenie w godzinach od 10-jej rano do
 4-jej po południu. Początek roku szkolnego 1-go września. 5142

Plac Sportowy „Helenów“
 W niedzielę, 8-go września r. b., o godz. 3-jej po poł.

WIELKIE MIĘDZYNARODOWE WYŚCIGI.
 Startują:
J. JACQUARD — Francya, **WOODY HEDSPATH** (marzyn) — Ameryka, **W. BADER** — Niemcy, **PEPPINO MOSTACCI** — Afryka, **PIOTR TKACZYK**
 Warszawa, jak również miejscowi jeźdźcy.
 Geny miejsce zwykłe. ∴ Koncert. ∴ Każdy bilet daje prawo
 wolnego wstępu do Helenowa. TOW. SPORTOWE „UNION“.

VII-o klasowa Szkoła Żeńska
 z prawem wstępu na wszechnicę Szwajcarskie
STANISŁAWY RAJSKIEJ
 (ul. Dzielna № 11).
 Lekcje rozpoczęto od 4-go września. Lokal rozszerzony.
 Sala rekreacyjna. Gimnastyka. 2557

K. ZDYBICKA, wychowawca Akad. paryskiej
 Spacerowa nr. 37.
 Pierwsza modna, tańsza szkoła artystycznego
 kroju i szycia, zatwierdzona przez Gubernatora.
 Nauka podług ostatnich wymagań mody; w kurs wchodził
 przeszło 50 modeli. W przeciągu jednego miesiąca wycyna
 się gruntownie kroju. Każda z uczennic otrzymuje świadec-
 two z ukończenia kursów. Łódź, Spacerowa 37.
 P. S. Sprzedaż form papierowych i manekinów. 2751

JASNEJ SŁONCA
 ☆ ZAPRAWA do PODŁÓG bez SZCZOTEK
 ☆ NADAJE PIĘKNY WYGLĄD POLYSK
 PRZEDSTAWICIEL w ŁOŻY: D. MARCUS, CEGIELNIANA 49

Nowo utworzona lecznica chorób zębów i jamy ustnej

Lekarza-dentysty

ST. DĄBROWSKIEGO

Specjalna pracownia zębów szkieletowych, koron i mostków złotych pod kierunkiem technika dentystycznego G. Parkisa. Wszystkie znane systemy plombowania zębów. Wyjmowanie zębów bez bólu. Regulowanie krzywizny rosnących zębów. Ceny najniższe. Porada 50 kop. Godziny przyjęć od 9 rano do 8 w. bez przerwy. Tel. 25-90.

Piotrkowska 127

róg Rozwadowskiej, nad apteką W-go Danieckiego. 1623

7-10 kl. szkoła żeńska

J. ZDJEWISZNEJ, Długa 10 10.

Przyjmuje zapisy od dnia 19-go sierpnia. W b. roku szkolnym będzie otwarta klasa V-tna. 2527

Zawsze na składzie: płótna jutowe do pakowania, metkał do pakowania szpagat do pakowania i szycia, trawa morska i do materaców, włosień czysto higieniczny, sprężony w różnych wymiarach. Ul. Główna 18. Fr. Fijałkowski. 5248.

Syfilitykom,

Podagrykom,

Reumatyzkom,

Artretykom

w chorobach przemiany materii skórnych, narządów brzusznych, jako to: hemoroidy, przekrwienia wątroby etc. zalecamy przeprowadzić

Acheńską kurację w domu.

Acheńską sól kąpielową i "do użytku wewnętrznego, w oryg. opakow. (z różową banderolą i podpis. Prof. Dr. Stallschmidta) sprzedają apteki i składy.

Miliony ludzi wyleczonych!!!

To nie szumna reklama, gdyż od 1,000 przeszło lat znane wszechświatowej stawy Acheńskie źródła starczano ordynują w powyższych cierpieniach powagi lekarskie. na całej kuli ziemskiej.

Acheńskie Tow. naturalnych produktów źródłanych w Akwizgranie.

Reprezentant: M. Niedźwiedz, Warszawa, Graniczna 6. 2687

Remiza „BRISTOL“

Wynajem Karet

A. NEUMANN

ul. Piotrkowska № 119 tel. 10-53

Przeciw kokułszowi, przy kaszlu, astmie, emfizemie, katarach krtań, oskrzeli i chorobach płuc, wzbudza apetyt. Uspokaja nerwy, „Kosulin“ aptekarza J. Saskiego w Brześciu Lit. Pozwolenie Rady Medycznej za № 847. Grand Prix w Hadze. — Cena flakonu 1 rb. Ządać wszędzie. — W Łodzi u Spiessa. 1389-4-1

Akuszarka M. Wójcik

przyjmuje zamówienia w miejscu i na wyjazd i udziela porad. Dyskretya zapewniona, szczenie ospy. Wodna 24, m. 60. 2982

Krajowa Spół. Gorzelnicza

S. hr. Tarnowski, Zalewski i S-ka sprzedaje spirytus denaturowany hurtowo i detalicznie oraz wyrabia pozwolenia na sprzedaż na filje. Przedstawiciel Józef Zaborowski, kantor Wólczańska 41, tel. 15-72. Skład Wólczańska 28. 3140

W Zakładzie Freblowskim

Haliny Petzuckiej

Juljusza 13 m. 53

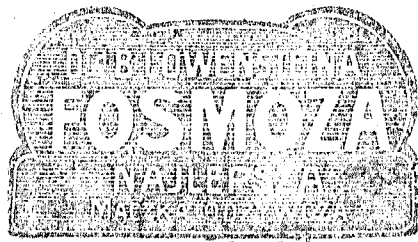
Zajęcia rozpoczynają się 19-go sierpnia. Zapis od 17 sierpnia od 4-7 godz. 2954

D^R. H. Rueger

Nawrot 11.

Choroby wewnętrzne.

Przyjm. p. poł. 4-6. 3028

Dla dzieci, matek, rekonwalescentów, osób nerwowych i starców. FOSMOZA zapewnia prawidłowy rozwój krwi kości i mięśni. Niezbędny pokarm dla dzieci w okresie ząbkowania i rośnięcia. 1875.

Liczne opinie Pp. Lekarzy. Ordynatorów szpitali dołączają się do każdego pudełka. Dostać można wszędzie. Cena pudełka 1 rb.

Zjednoczone fabryki

Wyrobow Ogniotrwałych

dawniej **C. KULMIZ**

Towarzystwo z ograniczoną poręką.

Główna fabryka: Saarau pod Wrocławiem, założona w r. 1850. Oddziały fabryk: Mark-Redwitz w Bawarii i Halbstadt (Czechy).

Wyroby na wielokrotnych wystawach premiowane.

Ogniotrwałe wyroby wszelkiego rodzaju; Cegły szamotowe i Dinasowe; Cegły odporne na działanie kwasów; Płyty i Kurki.

Roczna reprodukcyja około 120 milionów kgr. formowanych przedmiotów.—Robotników obecnie około 1,500.

Reprezentant na Łódź i okolice:

B. Łoziński, Łódź — Pasaż Szulca nr. 3. Telefon 547. 1843

AGATOL proszek 20 i 35 k. pasta 20 k.

St. Górskiego, Warszawa, Leszno 12. 283 eliksir 30 i 50 k.

Odznaczony na 6 wystawach najwyższymi nagrodami za skuteczne i antyseptyczne działanie, jako najlepszy środek do czyszczenia zębów i konserwowania drzewca. Odznacza się silnym i przyjemnym aromatem, dezynfekuje i odświeża jamę ustną, chroni zęby od przedczesnego próchnienia i bólu, dając im zdrowy i biały wygląd. Ządać wszędzie! 9607-20

Wyborne kawy palone

i Kawa Słodowa „TRYUMF“

są do nabycia

na wystawie Rzemieśl.-Przemysłowej w głównym pawilonie

Franciszek Glugla.

Łódź, Południowa № 28, Telefonu 817.

Hemoroidy

radykalnie i szybko leczy, wstrzymuje krwawienie

Rateline - Hebda

2047

CZOPKI ZAWIERAJĄCE TYLKO ŚRODKI ROSLINNE.

Cena Rb. 1.25. W aptekach i składach aptecznych.

!! TYLKO !! w Lombardzie Akcyjnym Zachodnia Nr. 31, można nabyć u taksatorów tanio różną biżuterię nową i używaną, pozostałą z licytacji, oraz blamy futrzane i korty na arszyny. 3202

Szkoła prywatna T. Markiewiczza

w Łodzi, Zawadzka 9

zajmuje się specjalnie przysposabianiem chłopców do klas niższych średnich zakładów naukowych wszelkich typów. Egzamininy wstępne i przyjmowanie do szkoły nieumiejących czytać, zacznie się 24-go sierpnia, lekcye 2-go września. 2561

Plaszcz, Kostiumy, Suknie

wykonano w pracowni sukien

Przejazd 42, (II-le piętro)

odznaczają się szykiem i elegancją.

Pracownia otwarta do godziny 8-ej wieczorem.

Stanisławy

Zarząd Gazowni

Miejskich w Łodzi

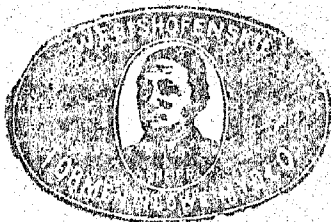
pozwala sobie zwrócić uwagę Sz. Publiczności na

dział gazowy

(prasowanie i gotowanie na gazie, piece kąpielowe, zwyczajne i wzmocnione oświetlenie gazowe i t. p.), pomieszczony w głównym pawilonie i na całym terenie

Wystawy Rzemieśl.-Przemysłowej w Parku miejskim przy ul. Dzielnej.

Wiadomem jest całemu światu,

ze na **PIĘGI, PRYSZCZE, WAGRY, mokre i suche LISZAJE, KROSTY** i wszelkiego rodzaju nieczystości skóry jest wiele różnych środków, lecz skutecznie działających bardzo mało. Kto chce otrzymać prawdziwie radykalny środek kosmetyczno-leczniczy, niech żąda rozpoznawzonego i uznanego przez powagi lekarskie

MYDŁA ko. KNEIPPA

z powyższą etykietą i napisem na każd. etyk. reprezent. Bez tego podp.—falsyfikaty. Po 40 k. walek sprzedają wszystkie apt., skl. apt. i perfumerye. Reprezentant: **Niedźwiedz, Warszawa, Graniczna 6.** 1591

Szkoła kroju i Szycia

sukien okryć i bielizny **Andrzeja II m. 2** w podwórzu. Król sukien francuskim, białym wiedeńskim systemem. Lekcyi udziela mistrzyni ceczu krawieckiego, wydaje patenty z prawami otwarcie szkoły. Półkursy dla domowego użytku pół ceny. 2513

Tamże potrzebna dziewczyna do usługi.

Acheńskie Tow. natur. produkt. źród. w Akwizgranie.

ŻYRANDOLE ELEKTRYCZNE

**NAJWIĘKSZY WYBÓR.
NAJNOWSZE MODELE.**

Ample,
lampy stołowe,
kinkiety,
figury
wszelkich stylów.

SPECYALNE SKŁADY ARTYKUŁÓW ELEKTROTECHNICZNYCH

BRACIA BORKOWSCY

WARSZAWA: JERUZOLIMSKA 56.
TELEFON 42-46, 84-66.

ŁÓDŹ: PIOTRKOWSKA 125.
TELEFON 14-40.

2145

Pokój frontowy

z osobnym wejściem umeblowany do wynajęcia natychmiast, ulica Piotrkowska Nr 132, m. 3. 5280

55 1753

SKLEP

galanteryjny w dobrym punkcie, z wyrobioną klientelą, wartości 1,500 rubli jest do sprzedania zaraz. Rokicińska 61. 5080

145. Piotrkowska naprzeciw ulicy Ewangelickiej 145.

Ogólnie znana lecznica zębów

lekarza d-ty H. Pruss.

Leczenie, plombowanie i wyjęcie zębów bez bólu. Specjalne laboratorium techniczne do wprawiania sztucznych zębów. Plomby porcelanowe, plomby złote, złote korony, złote mosty, Reparacje sztucznych zębów na poczekaniu. Geny bardzo niszkie.

1595

ZAKŁAD FREBLOWSKI

Anny Dziedziczakówny

przy szkole koadukacyjnej i pod kier. M. Cholewickiej róg Ewangelickiej i Mikołajewskiej, 1-sze piętro.

Przyjmuje dzieci od lat 4-eh.

3516

Zapisy codz. między 9-tą a 2-gą.

Belki żelazne i żelazo

zawsze na składzie cement

KAROL SOMYA

Piotrkowska Nr. 192. 2535

KEFIR

wyborowy z mleka pasteryzowanego poleca firma

B. Patzerowej

Mikołajewska 31. Tel. 24-10

Własny pawilon na wystawie.

Szkoła Rysunkowa

Jerzego Lemana (Południowa 2).

Rysunki (model żywy, głowa i akt) malarstwo, rzeźba, historia sztuki, anatomia, perspektywa. Przy szkole osobny oddział dla dzieci od 4—6 po poł. i osobny oddział dla rzemieślników od 8-eh do 10-eh wieczorami. Lekcje rozpoczynają się 1-go września. Zapisy przyjmuje kancelarya (Południowa 2). Codziennie od 4-eh do 5-eh i od 8-eh do 9-eh wieczorem. 3288

Fabryka wyrobów kozyd-
skich, obli bambusowy,
trawny
Oraz przyjmuje wszelkie ob-
stalunki fabryczne i piekarskie
GUSTAWA SENF W ŁÓDZI
Piotrkowska Nr 172.

Dwa pokoje

z kuchnią z wygodami od 1-go października do wynajęcia, ulica Juliusza Nr 15. 5252

Sypialnia Mahoniowa

najnowszego fasonu, biurko de-
bowe amerykańskie do sprzeda-
nia u stolarza, niedrogo. Wiado-
mość Rzgowska 53. Skład win. 5224

ZAGINĄŁ PIES

duży, czarny, podpalany, uszy obcięte, koniec ogona wytarty. Uprasza się znaleźć o dostawie-
nie: Benedykta 22, sklep monopo-
lowy, za wynagrodzeniem. 3512

ZAKŁAD FREBLOWSKI Z OGRODEM

Piotrkowska 103 W. LIPSKIEJ Piotrkowska 103

Przyjmuje dzieci od lat 3-eh.

5320

Zajęcia rozpoczynają się 9-go września.

FABRYKA SZTUCZNYCH LIŚCI I KWIATÓW

przy ul. Konstantynowskiej Nr 5 m. 11

W. P. Poszepczyńskiego

Zatwierdzona przez władzę wyższą na Szkołę Rzemieślniczą kwia-
tów i liści sztucznych w Łodzi, ulica Długa Nr 105.

Przyjmuje uczennice bez różnicy wieku na dogodnych warunkach, kurs roczny. Po ukończeniu wydaje dyplomy, wykład praktyczny przez specjalistów, sumienny, ceny przystępne.

W szkole mojej wyrabia się kwiaty różnej dobroci od najwyczał-
niejszych do najgustowniejszych, ubieram kosze, wianki na obrazy i lustra, wieńce pogrzebowe, bukiety, doniczki, palmy pokojowe; przyjmuję i urządzam różne dekoracje w zakresie kwaciarstwa wchodzące, przyjmuję różna materiały do wycinania na różne wzorki kwiatów. Szkoła zaopatrzona w różne maszyny i przybory do kwia-
tów, duży wybór różnych liści gatunków i kolorów zawsze na składzie

2745

Polecając się łaskawej pamięci

Z poważaniem W. P. Poszepczyński.

Pierwsza Szkoła rękodzielnicza dla kobiet
KROWICKIEJ i L. JAZIŃSKIEJ
ul. św. Karola nr. 16, II piętro.

Zapis kandydatek codziennie od 5—0 pp., oprócz nie-
dziel i świąt. Szkoła wydaje świadectwa z ukończonego kur-
su na prawach szkół rękodzielniczych w Warszawie. 3238

7-mio klasowy zakład naukowo-wychowawczy z klasą
podwstępną, wstępna i ogrodem

Heleny Miklaszewskiej

ul. Mikołajewska 22.

Kancelarya przyjmuje zapisy uczennic
od 9-eh rano do 6-eh wieczorem. 3244

Kursy Buchalteryjne F. MANTINBANDA w Łodzi

Cegielniana Nr 47 (róg Wschodniej) Telefon 24-28.

Z powodu znacznego napływu słuchaczy na życzenie ogółu przy kur-
sach otworzony został oddział i równoległy. Zapisy kandydatów i kan-
dydatek na ten oddział przyjmuje kancelarya kursów codziennie od 7—9 wiecz.
nadal tylko do 20-go Września r. b. włącznie. 2763

Zarząd Łódzkiej Rzeźni Miejskiej

poleca:

Skóry wołowe, krowie, cielęce, końskie suche i solone. Łój i szmalec topiony, do celów tech-
nicznych. Krew suszoną na nawozy sztuczne. Mączkę mięso-kostną na karm dla ryb, drobiu
i trzody. Włosień tapicerski dezynfekowany w kilku wyborowych jakościach i kolorach. Lód
sztuczny po 15 kop. pud na miejscu bez odstawy. 445 Inżynierska Nr 1, tel. 46.

Mam zamiar sprzedać mój interes żelaznych wyrobów
połączony ze składem broni egzystujący 13 lat na ulicy
Piotrkowskiej № 10, 2759

R. ARNEKKEK.

Szkoła przygotowawcza Jadwigi Zawadzkiej

Spacerowa 17 (Dom W-go K. Scheiblera).

Przyjmuje chłopców i dziewczynki od lat 7 i gruntownie przysposabia do szkoły średniej.

Na pokazie pracy kobiety polskiej w Pradze Czeskiej szkoła zyskała ogólne uznanie,
jako „systematyczne przejście od ogródka dziecięcego do szkoły średniej“.

Przy szkole wzo- **zakład freblowski** dla dzieci od lat 4-ch. Przy zakładzie ogród.
rowo urządzony.

Informacje, zapisy—codziennie, od 10—1 i od 3—6-ej po poł. Lekcje 5 września. 5080

MASŁO

w wyborowych gatunkach,
solone i śmietankowe dostarcza
stałe i regularnie po cenach umiar-
kowanych. Dom handlowy
„Bracia Kieszkowscy”
Piotrkowska 215, telefon 25-20. 5096

Otwarcie interesu.

Niniejszem mam honor donieść Sz. klientów Łodzi i okolic, że wy-
stąpiłem z firmy **SKRZYCKI** i **NEUGEBEUER** i otworzyłem pod
własną firmą fabrykę wyrobów metalowych, składającą się z kotłarni
miedzianej, żelaznej i oddziału budowy aparatów w Łodzi, **Wodna 24**,
obok pp. Jarisch i Petrall.

W nadziei że Sz. klientela nie odmówi mi i na przyszłość swego
łaskawego poparcia, kreślę się, polecając się łaskawym względom.

Z poważaniem

B. Neugebauer.

5258

Telefonu 11-16.

W 8-io kl. Zakładzie naukowym żeńskim

z programem męskich gimnazyów filologicznych

ZOFII BADER-LIBISZOWSKIEJ

przy ul. Zawadzkiej № 37,

egzaminy wstępne i poprawkowe rozpoczynają się 2-go września, lekcje 3-go września
Zapis nowowstępujących uczęnic codziennie od 10-ej rano do 4-ej po poł. 2579

Łódzkie Rzemieślnicze

Towarzystwo Pożyczkowo-Oszczędnościowe Nawrot № 13.

Przyjmuje członków, udziela pożyczki do wysokości 600 rub. jak również przyjmuje
wkładki oszczędnościowe, od których płaci:

na żądanie	4%
za 3 miesięcznym wymówieniem	4 1/2%
„ 6 „	5%
z rocznym	6%

Biurowo otwarte codziennie od godziny 10-ej do 3-ej; we wtorki, czwartki i soboty od
6 do 8 wieczorem. 2503

lecz tylko
Maggi's
Buljon w kostkach
gdzie ten jest
przecież najlepszy!

*3 let. Kursa Handlowe
im. A. Kisielewskiego.
Warszawa, Koszykowa 9.
Zapisy do 15 września.*

Egzaminy powiatkowe rozpoczną się 2 Września r. b.
prelekcje zaś 16 Września r. b. Na kurs I, specjal-
ny przyjmowani są słuchacze na podstawie ukończe-
nia szkoły średniej filologicznej, handlowej lub realnej,
oraz na mocy egzaminu w tym zakresie.
Czesne wynosi zł. 1,50 płatne z góry w 2-ech
ratach półrocznych. 2705

Najlepszy dowód na wzrastające za-
miłowanie do piwa

Towarzystwa Akcyjnego Browarów Parowych

Haberbusch i Schiele

w Warszawie

jest z roku na rok szybko rozwijający się obrót.

Statystyczny wykaz produkcji piwa w wiadrach:

1900—490,000 1903—553,500 1906—634,000 1909— 873,500
1901—510,000 1904—563,000 1907—849,500 1910—1065,000
1902—530,000 1905—582,000 1908—868,500 1911—1300,000

Główny Skład, Łódź, Przejazd 65, telef. 14-33.

Przedstawiciel Edward Lorentz. 5252